

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่
ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2556

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่
ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2556
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่
ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
พฤษภาคม 2556

ดลหทัย ลิ้มทักษิณกุล. (2556). *ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. ปรินญาณินพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สารี วรวิสุทธิสารกุล, ดร. จิรวัดณ์ เจริญสถาพรกุล.

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้คือนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ซึ่งตั้งอยู่ในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2555 จำนวน 360 คน การวิเคราะห์ใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อทดสอบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ส่วนการวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยทำการประมาณค่าด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (OLS)

ผลการวิจัยพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษาของบิดามารดา และสถานภาพของบิดามารดา เป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ นอกจากนั้นยังพบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ คือ เกรดเฉลี่ย อาชีพของบิดา และรายได้เฉลี่ยของครอบครัว และพบปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ คือ ประเภทของโรงเรียน สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่ พบว่ามีถึง 6 มาตรการที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ คือ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา และมาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์ แต่พบเพียงหนึ่งมาตรการที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ คือ มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ทุกมาตรการสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ ในขณะที่พบเพียงสองมาตรการที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ คือ การกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปี และการห้ามแบ่งขายบุหรี่

FACTORS ASSOCIATED WITH SMOKING AND FACTORS THAT AFFECT THE AMOUNT
OF SMOKING AMONG THE HIGH-SCHOOL STUDENTS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Economics Degree in Managerial Economics
at Srinakharinwirot University
May 2013

Dolhatai Limtaksinkul. (2013). *Factors Associated with Smoking and Factors that Affect the Amount of Smoking among the High-School Students*. Master's Project, M.Econ. (Managerial Economics). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Asst. Prof. Dr. Saree Worawisutsarakul and Dr. Jirawat Jaroensathapornkul.

This research aims at studying the factors associated with smoking and the factors that affect the amount of smoking among the high-school students using primary data collected by the questionnaires. The samples in this research include 360 high-school students studying in the schools under the Office of The Basic Education Commission and the Office of The Private Education Commission located in the inner city of Bangkok for the academic year of 2012. Hypothesis testing using Chi-square is employed to analyze the factors that are associated with smoking, while the factors that affect the amount of smoking are analyzed by the multiple regression analysis using the ordinary least squares (OLS) method for estimation.

The results show that Sex, Age, Parents' Education, and Parental Status are the factors that are associated with smoking and affect the amount of smoking. Moreover, Grade Point Average (GPA), Father's Occupation, and Family's Average Income are also associated with smoking, while School Type is the factor that also affects the amount of smoking. For the perspectives towards the government regulations for smoking, it is found that 6 measures are related to smoking: Increasing the excise tax, Reducing and quitting smoking, Prohibiting smoking in government buildings and public places, Smoking ban set to showcase retailers and convenience stores, Smoking banned in schools, and No smoking campaign through television, while Prohibiting selling cigarettes to people under the age of 18 is the only one measure that affects the amount of smoking. For the perspectives towards the new Tobacco Control Bill, all measures are related to smoking. However, only two measures affect the amount of smoking: Raising the minimum age from 18 to 20 years against the cigarette buying and Prohibiting the separate selling of cigarettes.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่
ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ของ
ดลหทัย ลิ้มทักษิณกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การจัดการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่ เดือน พ.ศ. 25.....

คณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สารี วรวิสุทธิ์สารกุล)

(อาจารย์ ดร.อดุลย์ สุภันธ์)

..... กรรมการ

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สารี วรวิสุทธิ์สารกุล)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร. จิรวัดน์ เจริญสถาพรกุล)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สารี วรวิสุทธิสารกุล ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา แนะนำและแก้ไขข้อบกพร่องในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบพระคุณ ดร.อดุลย์ ศุภันท์ ประธานสอบปริญญานิพนธ์ ดร.จิรวัฒน์ เจริญสถาพรกุล และรองศาสตราจารย์ ดร.พิศมัย จารุจิตติพันธ์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการในการสอบปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำเพิ่มเติม เพื่อให้ปริญญานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้แก่ผู้วิจัยในการศึกษาตามหลักสูตรเศรษฐศาสตร์การจัดการ พร้อมทั้งผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ทั้งกำลังใจและกำลังใจที่ดีเยี่ยมตลอดระยะเวลาที่ศึกษาและทำงานวิจัย

ดลหทัย ลิ้มทักษิณกุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	6
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมุติฐานในการวิจัย.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
ภาพรวมของการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.....	14
นโยบายของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่.....	15
พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในปี พ.ศ.2535	15
มาตรการทางด้านราคา	16
มาตรการที่ไม่ใช้ราคา	16
ทฤษฎีอุปสงค์.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	23
3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	34
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	38
ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างและความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของ รัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่.....	44
ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	59
ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	62

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สังเขปความมุ่งหมาย ความสำคัญ และวิธีการดำเนินการวิจัย.....	67
สรุปผลการวิจัย.....	69
อภิปรายผลการวิจัย.....	71
ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย.....	73
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	73
บรรณานุกรม.....	74
ภาคผนวก.....	78
ประวัติย่อผู้วิจัย	85

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1 จำนวนของผู้สูบบุหรี่ที่เป็นประจำของประเทศไทย จำแนกตามเพศ ระหว่างปี พ.ศ.2534 – 2549.....	2
2 จำนวนของผู้สูบบุหรี่ที่เป็นครั้งคราวของประเทศไทย จำแนกตามเพศ ระหว่างปี พ.ศ.2534 – 2549.....	2
3 จำนวนของผู้สูบบุหรี่ที่เป็นประจำของประเทศไทย จำแนกตามอายุ ระหว่างปี พ.ศ.2534 – 2549.....	3
4 จำนวนของผู้สูบบุหรี่ที่เป็นครั้งคราวของประเทศไทย จำแนกตามอายุ ระหว่างปี พ.ศ.2534 – 2549.....	3
5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุและเกรดเฉลี่ย.....	38
6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา.....	40
7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของบิดามารดา.....	43
8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุที่เริ่มสูบบุหรี่.....	44
9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่สูบบุหรี่จนถึงปัจจุบัน	44
10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุการสูบบุหรี่ครั้งแรก.....	45
11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ของคนในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ).....	45
12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของบุหรี่.....	46
13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรี่ในประเทศ.....	46
14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรี่ต่างประเทศ.....	47
15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามราคาบุหรี่.....	47
16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนบุหรี่ที่สูบ.....	48
17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ซื้อบุหรี่	48
18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพยายามที่จะลดการสูบบุหรี่	49
19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุที่พยายามลดการสูบบุหรี่.....	49
20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุการสูบบุหรี่ และสถานภาพของบิดามารดา.....	50

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

21	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุการสูบบุหรี่และเพศ.....	51
22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรี่ในประเทศและเพศ.....	51
23	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรี่ต่างประเทศและเพศ.....	52
24	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐ ในการควบคุมการสูบบุหรี่.....	53
25	จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบ ฉบับใหม่กระทรวงสาธารณสุข.....	54
26	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิต.....	55
27	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่.....	56
28	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี.....	57
29	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่ สาธารณะ.....	57
30	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับร่าง พรบ.เพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายจาก 18 ปีเป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี- ขายบุหรี่	58
31	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรและสังคมกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง	59
32	ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่ กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	60
33	ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับ ใหม่กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง.....	60
34	ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง	62

บัญชีตาราง(ต่อ)

ตาราง

หน้า

35 ผลการทดสอบ Serial Correlation LM Test	64
36 ค่าสถิติของการตรวจสอบสมการ ด้วยวิธีการ White's Heteroscedasticity test.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สำนักงานสถิติแห่งชาติ(National Statistical Office Thailand. 2550: ออนไลน์) ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในประชากรที่มีอายุ 11 ปีขึ้นไปปีพ.ศ.2550 สำรวจจำนวนทั้งสิ้น 55,239,859 คน เป็นผู้สูบบุหรี่ 10,871,516 คนหรือร้อยละ 19.68 เป็นเพศชายและเพศหญิงที่สูบบุหรี่ จำนวน 10,361,340 คนและ 510,176 คน คิดเป็นร้อยละ 95.3 และ 4.7 จากประชากรที่สำรวจที่เป็นผู้ที่สูบบุหรี่ตามลำดับ โดยอัตราการสูบบุหรี่ของผู้ชายมากกว่าประมาณผู้หญิง 20 เท่า มีผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำจำนวน 9,493,647 คน คิดเป็นร้อยละ 87.33 จากจำนวนผู้ที่สูบบุหรี่ และมีผู้ที่สูบบุหรี่นานๆครั้ง 1,377,869 คน คิดเป็นร้อยละ 12.67 จากจำนวนผู้ที่สูบบุหรี่ เมื่อพิจารณาในกลุ่มอายุ 15-19 ปี จำนวนทั้งสิ้น 5,257,291 คน เป็นผู้สูบบุหรี่ 461,637 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 จากจำนวนผู้ที่สูบบุหรี่ทั้งหมด แบ่งเป็นเพศชายและเพศหญิงที่สูบบุหรี่จำนวน 458,272 คนและ3,365 คน คิดเป็นร้อยละ 99.27และ 0.73 จากจำนวนผู้ที่สูบบุหรี่ตามลำดับ ในช่วงอายุ 15 – 19 ปี เป็นช่วงอายุที่เริ่มสูบมากที่สุดจำนวน 5,728,401 คน คิดเป็นร้อยละ 60.39 จากประชากรที่สำรวจที่เป็นผู้ที่สูบบุหรี่ และพิจารณาในกรุงเทพมหานคร พบว่าช่วงอายุ 15– 19 ปี เป็นช่วงอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่มากที่สุดเช่นกัน เป็นจำนวน 667,147 คน คิดเป็นร้อยละ 7.03 จากประชากรที่สำรวจที่เป็นผู้ที่สูบบุหรี่

พิจารณาข้อมูลในอดีตจากศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ(ศจย.) (ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ. 2550: ออนไลน์) ซึ่งได้ดำเนินการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรอายุ 10 ปีขึ้นไปในปี พ.ศ.2549 จากตาราง 1 ถึง 3 พบว่าประเทศไทยมีผู้สูบบุหรี่เป็นประจำทั้งหมดจำนวน 9,535,483 คน แบ่งเป็นเพศชาย 9,015,933 คน เพศหญิง 519,550 คน มีผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราว 1,497,548 คน แบ่งเป็นเพศชาย 1,290,922 คน เพศหญิง 206,625 คน พิจารณาจำนวนของผู้สูบบุหรี่ประจำในช่วงอายุ 11-14 ปี และช่วงอายุ 19 – 24 ปี ลดลงอย่างเห็นได้ชัด แต่ในช่วงอายุ 15 – 18 ปี มีจำนวนผู้สูบบุหรี่ลดลงค่อนข้างน้อย และถ้าพิจารณาจากตาราง 4 ที่แสดงจำนวนของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของเยาวชนเพิ่มขึ้นในบางกลุ่มอายุ จะพบว่าจำนวนของผู้สูบบุหรี่ของเยาวชนที่สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวจะมีลักษณะมีการเปลี่ยนแปลงทั้งมีจำนวนมากขึ้นและลดลง ไม่เป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งตลอด 15 ปีที่ผ่านมา ในปี พ.ศ.2549 กลุ่มอายุ 15 – 18 ปี มีอัตราการลดลงของผู้สูบบุหรี่เพียงร้อยละ 0.11 เมื่อเทียบกับปีพ.ศ. 2547 แสดงให้เห็นว่ามีเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี นั่นคือนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีละกว่า 3 แสนคนที่สูบบุหรี่ทั้งประจำและครั้งคราว

ตาราง 1 จำนวนของผู้สูบบุหรี่เป็นประจำของประเทศไทย จำแนกตามเพศ
ระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2549

หน่วย: คน

เพศ	ปี พ.ศ.				
	2534	2539	2544	2547	2549
ชาย	10,599,294	10,623,778	9,994,953	9,101,989	9,015,933
หญิง	1,067,852	402,824	575,831	530,149	519,550
รวม	11,667,146	11,026,602	10,570,784	9,632,138	9,535,483

ที่มา: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2549:
ออนไลน์

ตาราง 2 จำนวนของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประเทศไทย จำแนกตามเพศ
ระหว่างปี พ.ศ. 2534 – 2549

หน่วย: คน

เพศ	ปี พ.ศ.				
	2534	2539	2544	2547	2549
ชาย	523,084	1,134,393	1,288,321	1,598,029	1,290,922
หญิง	67,444	364,258	125,769	128,568	206,626
รวม	590,528	1,498,651	1,414,090	1,726,597	1,497,548

ที่มา: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2549:
ออนไลน์

ตาราง 3 จำนวนของผู้สูบบุหรี่เป็นประจำของประเทศไทย จำแนกตามอายุ
ระหว่างปี พ.ศ.2534 – 2549

หน่วย: คน

เพศ	ปี พ.ศ.				
	2534	2539	2544	2547	2549
อายุ 11-14 ปี	27,507	13,747	8,338	4,240	5,283
อายุ 15-18 ปี	460,804	325,970	253,976	200,348	202,509
อายุ 19-24 ปี	1,971,783	1,625,131	1,287,276	1,068,892	946,837

ที่มา: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2549:
ออนไลน์

ตาราง 4 จำนวนของผู้สูบบุหรี่เป็นครั้งคราวของประเทศไทย จำแนกตามอายุ
ระหว่างปี พ.ศ.2534 - 2549

หน่วย: คน

เพศ	ปี พ.ศ.				
	2534	2539	2544	2547	2549
อายุ 11-14 ปี	4,723	8,763	1,123	2,936	11,758
อายุ 15-18 ปี	144,879	94,955	49,675	99,833	99,714
อายุ 19-24 ปี	168,296	288,087	228,252	333,730	237,533

ที่มา: ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2549:
ออนไลน์

ปัญหาเยาวชนสูบบุหรี่อาจเกิดจาก 2 ปัจจัยหลัก ปัจจัยแรกเกิดจากตัวเยาวชน ได้แก่ ค่านิยม อยากให้เพื่อนยอมรับ ความอยากรู้อยากลอง การเลียนแบบบุคคลในครอบครัวที่สูบบุหรี่ บิดามารดาหย่าร้าง รวมทั้งสาเหตุอื่นๆ ปัจจัยที่สองอาจเกิดจาก สถานที่จำหน่ายบุหรี่ที่สามารถ เข้าถึงหรือหาซื้อได้ง่ายตามร้านสะดวกซื้อที่มีอยู่ทั่วไป(ศูนย์วิจัยและจัดการความรู้เพื่อการควบคุม ยาสูบ. 2550: ออนไลน์) ซึ่งตรงกับผลการสำรวจพฤติกรรม การสูบบุหรี่ของประชากรของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ พ.ศ. 2550 สำรวจช่วงอายุ 15-19 ปี จำนวนทั้งสิ้น 5,728,401 คน พบว่า สาเหตุที่เริ่มการสูบบุหรี่มากที่สุด 3 อันดับ คือ อยากรทดลองสูบบุหรี่จำนวน 3,282,785 คนหรือร้อยละ 57.3 ของจำนวนทั้งหมดที่สำรวจ ตามอย่างเพื่อนหรือเพื่อนชวนสูบบุหรี่จำนวน 1,565,775 คนหรือ ร้อยละ 27.3 ของจำนวนทั้งหมดที่สำรวจ และเพื่อเข้าสังคมหรือสังสรรค์จำนวน 239,980 คนหรือ ร้อยละ 4.2 ของจำนวนทั้งหมดที่สำรวจ ตามลำดับ และผลการสำรวจสถานที่ซื้อบุหรี่ของผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำอายุ 15 ปีขึ้นไปจำนวนทั้งสิ้น 9,486,311 คน พบว่าสถานที่ซื้อบุหรี่สูบบุหรี่ 3 อันดับแรก คือ ร้านค้าใกล้เคียงที่พักรถ รานสะดวกซื้อ และร้านค้าใกล้สถานศึกษาหรือที่ทำงาน ตามลำดับ

ภาครัฐมีการควบคุมการสูบบุหรี่ทั้งการรณรงค์และต่อต้านการสูบบุหรี่ตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ. 2535:ออนไลน์) ได้แก่

1. ห้ามมิให้ผู้จำหน่าย ขาย แลกเปลี่ยนหรือให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่ผู้มีอายุไม่ครบสิบแปดปีบริบูรณ์
2. ห้ามมิให้ผู้ขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยใช้เครื่องขาย
3. ห้ามขายสินค้าหรือให้บริการโดยมีการแจก แถมหรือการให้บริการอย่างอื่นประกอบ หรือแลกเปลี่ยนกับผลิตภัณฑ์ยาสูบ
4. ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ ยาสูบใน สิ่งพิมพ์ ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณา
5. แสดงข้อความและภาพที่แสดงถึงโทษของการสูบบุหรี่บนซองบุหรี่ มี 6 ข้อความ สลับกัน
6. การขึ้นภาษีบุหรี่
7. จัดสถานที่สาธารณะเป็นเขตปลอดบุหรี่และห้ามโฆษณาในสิ่งพิมพ์ทาง วิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์ หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้ในการโฆษณา

แม้ภาครัฐมีมาตรการควบคุมการสูบบุหรี่ แต่จากผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2550: ออนไลน์) ยังคงบ่งบอกว่า ประเทศไทยยังติดอันดับที่หนึ่งในห้าประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีผู้สูบบุหรี่มากที่สุด ซึ่งผลกระทบต่อสุขภาพจากการสูบบุหรี่ ทำให้เกิดภาวะโรคสูงสุดเป็นอันดับที่ 3 รองจากปัจจัยเสี่ยงด้านพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม และปัจจัยเสี่ยงด้านการดื่ม แอลกอฮอล์ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ในปี พ.ศ.2547 มีผู้เสียชีวิต

41,002 คนต่อปี จากโรคที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ ได้แก่ การเจ็บปวดยจากโรคมะเร็งปอด โรคหัวใจ และโรคถุงลมโป่งพอง เป็นต้น การศึกษาข้อมูลการเจ็บปวดยปี พ.ศ.2549 ของสำนักงานพัฒนา นโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ กระทรวงสาธารณสุข พบว่ามีผู้ปวดยที่มีสาเหตุเกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่ คือ โรคมะเร็งปอด 5,299 คน โรคหัวใจ 52,605 คน และโรคถุงลมโป่งพอง 624,309 คน รวมค่ารักษาพยาบาลเป็นเงิน 9,857 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.48 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศในปี พ.ศ.2549 ความสูญเสียทางเศรษฐกิจจากโรคถุงลมโป่งพองและมะเร็งปอดในปี พ.ศ.2546 คิดเป็น 20.51 พันล้านบาท ส่วนค่ารักษาพยาบาลคิดเป็น 145,028.80 บาทต่อคนต่อปี ดังนั้นนอกจากการสูบบุหรี่จะทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้สูบบุหรี่เองแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในระดับครอบครัวและประเทศชาติ ทั้งที่สามารถคำนวณความสูญเสียได้ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการสูบบุหรี่ โดยผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำจะมีค่าใช้จ่ายประมาณวันละ 10.8 บาทต่อคน โดยผู้ชายมีรายจ่ายสูงกว่าผู้หญิงเกือบเท่าตัว คือประมาณ 11.0 บาท และผู้หญิงประมาณ 6.7 บาท ถึงแม้รายจ่ายต่อคนต่อวันจะไม่สูงมากนัก แต่ถ้าวินิจฉัยใน พ.ศ. 2544 มีผู้สูบบุหรี่เป็นประจำจำนวน 10,557,100 คน ดังนั้น ผู้สูบบุหรี่ทั้งหมดต้องเสียเงินเป็นค่าใช้จ่ายรวมกันถึง 4 หมื่นกว่าล้านบาทต่อปี

จากการวิเคราะห์ของธนาคารโลกเกี่ยวกับรายได้และความสูญเสียจากการสูบบุหรี่ ในพ.ศ. 2538 (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน. 2550: ออนไลน์) พบว่าในทุกๆ 1,000 ต้น ของยาสูบที่ผลิตออกมา จะทำรายได้หรือผลกำไรสุทธิให้แก่ผู้ผลิต 65 ล้านบาท แต่ทำให้มีผู้เสียชีวิต 650 คน และเกิดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ 745 ล้านบาท ความสูญเสียจากยาสูบเพียง 1,000 ต้น จึงมากกว่ารายรับถึง 680 ล้านบาท ขณะนี้ทั่วโลกผลิตยาสูบได้รวมกันปีละ 7,300,000 ต้น จึงคิดเป็นความสูญเสียทางเศรษฐกิจของโลกถึงปีละประมาณ 5 ล้านล้านบาท ประกอบกับการศึกษาของศูนย์วิจัย และการจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบมหาวิทยาลัยมหิดลปี พ.ศ.2549 (2549: ออนไลน์) พบว่าผู้สูบบุหรี่ในช่วงอายุ 15-18 ปี ซึ่งศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีผู้สูบบุหรี่ร้อยละ 4.46 ของประชากรที่สำรวจทั้งหมด แสดงให้เห็นถึงปัญหาการสูบบุหรี่ของเยาวชน แม้ว่าเป็นมีกฎหมายห้ามจำหน่ายบุหรี่แก่ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีหรือมาตรการการป้องกันและรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่แล้วก็ตาม

การป้องกันหรือลดจำนวนผู้ที่สูบบุหรี่ในอนาคตมีความสำคัญอย่างยิ่งตรงกับธนาคารโลกที่สรุปว่า การลงทุนเรื่องการป้องกันไม่ให้ผู้คนติดบุหรี่เป็นการลงทุนที่คุ้มค่าที่สุด ในการลดค่าใช้จ่ายในด้านการรักษาโรคภัยไข้เจ็บของประชาชน รองจากการฉีดวัคซีนให้แก่ทารกแรกเกิด ความสูญเสียที่ยากจะคำนวณได้ ได้แก่ เวลาและแรงงานที่ญาติหรือครอบครัวต้องเสียไปในการดูแลผู้ปวดยจากการสูบบุหรี่ ความสูญเสียที่เกิดขึ้นกับครอบครัว ที่ผู้นำครอบครัวปวดยหรือเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากการสูบบุหรี่ ในครอบครัวที่ยากจนอยู่แล้ว การซื้อบุหรี่สูบเป็นการเบียดบังเงินที่จะนำไปใช้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์กว่า เช่น การซื้ออาหาร และค่าใช้จ่ายในด้านการศึกษาของบุตร ความสูญเสียทางเศรษฐกิจของท้องถิ่นจากการที่ต้องเสียเงินตราออกนอกประเทศ ให้แก่บริษัทบุหรี่ต่างประเทศ และความสูญเสียที่ไม่สามารถจะคำนวณได้ ได้แก่ คุณภาพชีวิตของผู้ที่ปวดยจากการสูบบุหรี่ เป็นต้น

จากผลกระทบจากการสูบบุหรี่และสถิติเกี่ยวกับจำนวนและอัตราการสูบบุหรี่ของเยาวชน ข้างต้น ทำให้เกิดความจำเป็นในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นประโยชน์ในการกำหนดมาตรการในการป้องกันการสูบบุหรี่และแนะแนวทางในการลดปริมาณอุปสงค์ของเยาวชนให้ลดลง เพื่อลดการเริ่มต้นสูบบุหรี่ของเยาวชนที่อาจกลายเป็นผู้ใหญ่ที่สูบบุหรี่ในอนาคตลงได้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความสำคัญของการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยนี้จะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่สูบบุหรี่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพศ อายุ สถานภาพของบิดามารดา มาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2555 ในกรุงเทพมหานคร ในเขตกรุงเทพมหานครในซึ่งเป็นเขตที่รอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและบริเวณสยามสแควร์ ได้แก่ เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขตดุสิต เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตพญาไท เขตสาทร เขตบางรัก เขตสัมพันธวงศ์ เป็นต้น เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษา มีจำนวน 27 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 29,397 คน และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนประเภทสามัญศึกษา มีจำนวน 20 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 12,535 คน สรุปรวมโรงเรียน ทั้งหมด 47 โรงเรียน และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 41,932 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) โดยมีขั้นตอนดังนี้ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่รอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและบริเวณสยามสแควร์ โดยเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 180 คน และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 180 คน และสุ่มนักเรียนแบบโควตา (Quota Sampling) จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา โดยจัดโควตาให้เท่ากันระดับชั้นละ 60 คน รวมจำนวน 180 คน และสุ่มนักเรียนแบบโควตาจากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยจัดโควตาให้เท่ากันระดับชั้นละ 60 คน รวมจำนวน 180 คน สรุปสุ่มนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 360 คน และสุ่มเลือกตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 180 คน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจำนวน 180 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งเป็นดังนี้

1. ปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เกรดเฉลี่ย ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สถานภาพของบิดามารดา
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่
 - 3.1 มาตรการทางด้านราคา ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต
 - 3.2 มาตรการที่ไม่ใช่ราคา ได้แก่
 - 1) มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
 - 2) มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่
 - 3) มาตรการลดและเลิกบุหรี่
 - 4) มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี
 - 5) มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ
 - 6) มาตรการห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม
 - 7) มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ
 - 8) มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา
 - 9) มาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ ได้แก่
 - 1) กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่

- 2) ห้ามลดราคามุหรืเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม
- 3) ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น การขายในเครื่องอัตโนมัติขายทางอินเทอร์เน็ต การเร่ขาย
- 4) ห้ามแบ่งขายมุหรื
- 5) ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด เช่น สถานศึกษา ศาสนสถาน สถานบริการของรัฐ เป็นต้น
- 6) ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อมุหรื
- 7) ห้ามบริษัทมุหรืทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน หรืออุปกรณ์กีฬา
- 8) ห้ามบริษัทมุหรืพิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใด ๆบนซองมุหรื จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรืที่มีขนาดร้อยละ 70 ของซองมุหรืทั้งสองด้าน พื้นที่ของมุหรืส่วนที่เหลือของทุกยี่ห้อจะต้องเป็นสีเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมการสูบบุหรื หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรื แบ่งความหมายเป็น 3 ลักษณะ คือ
 - 1.1 สูบบุหรืเป็นประจำ หมายถึง มีปกตินิสัยในการสูบบุหรืและสูบบุหรืสม่ำเสมอเป็นประจำทุกวัน วันที่มีกิจธุระหรือเจ็บป่วย อาจมีการงดสูบบุหรืชั่วคราว
 - 1.2 สูบบุหรืนาน ๆ ครั้ง หมายถึง การสูบบุหรืที่มีลักษณะการสูบบ่อยไม่สม่ำเสมอ กำหนดระยะเวลาที่แน่นอนไม่ได้
 - 1.3 ไม่สูบบุหรื หมายถึง ไม่สูบบุหรืประเภทใดเลย
2. ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรื หมายถึง นโยบายของรัฐต่อการควบคุมการสูบบุหรืของกลุ่มบุคคลต่างๆ ตลอดจนการกำหนดพระราชบัญญัติหรือกฎหมายเพื่อตรวจสอบให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ ได้แก่
 - 2.1 มาตรการทางด้านราคา ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต หมายถึง การปรับภาษีเพิ่มขึ้นทำให้มุหรืสูงขึ้นและมีผลให้เยาวชนเข้ามาสูบบุหรืน้อยลง
 - 2.2 มาตรการที่ไม่ใช้ราคา
 - 2.2.1 มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรื หมายถึง การสร้างค่านิยมของการไม่สูบบุหรื

2.2.2 **มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่** หมายถึง การพิมพ์ภาพคำเตือนบนซองบุหรี่เป็นรูปภาพ 4 สีและคำเตือนตัวอักษร เพื่อเป็นการให้ข้อมูลถึงอันตรายของการสูบบุหรี่ และทำให้ผู้สูบบุหรี่สูบน้อยลง

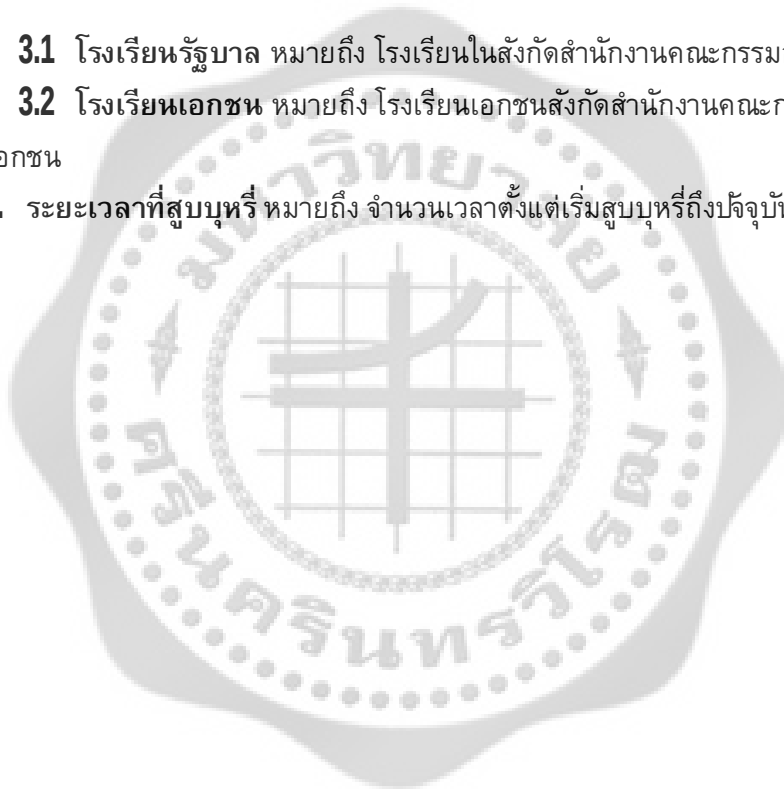
2.2.3 **มาตรการลดและเลิกบุหรี่** หมายถึง การดำเนินงานของเครือข่ายวิชาชีพแพทย์ในการควบคุมการบริโภคยาสูบ โดยมีโครงการซื้อคลินิกฟ้าใสซึ่งอยู่ในโรงพยาบาลจำนวน 555 แห่งทั่วประเทศ เพื่อให้ผู้สูบบุหรี่สามารถติดต่อขอรับบริการเลิกบุหรี่ได้ที่สถานพยาบาลเหล่านี้ หรือผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตและทางโทรศัพท์

3. ประเภทของโรงเรียน 2 ประเภท หมายถึง การจัดประเภทของโรงเรียนตามสังกัดได้แก่

3.1 **โรงเรียนรัฐบาล** หมายถึง โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

3.2 **โรงเรียนเอกชน** หมายถึง โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

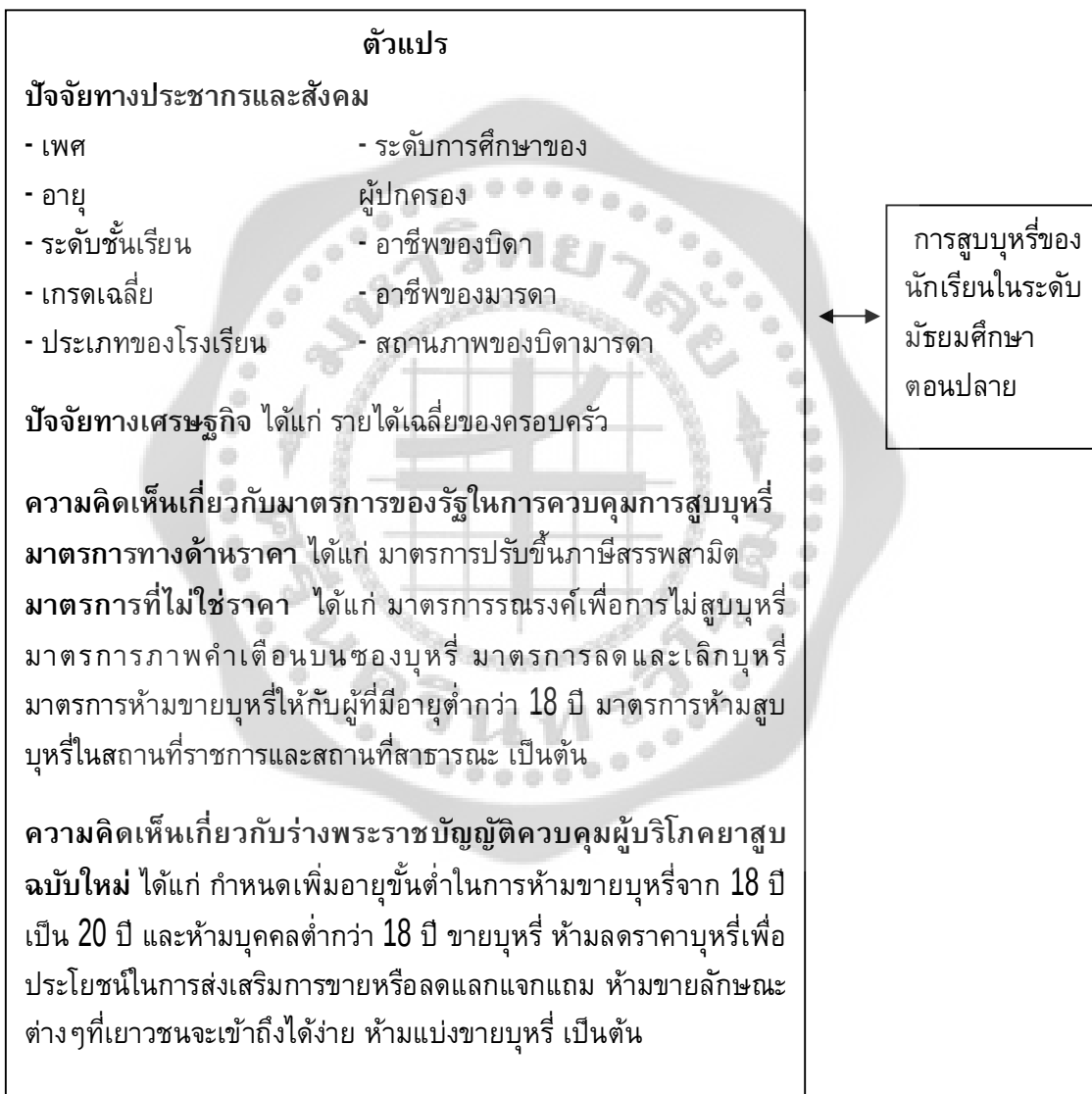
4. ระยะเวลาที่สูบบุหรี่ หมายถึง จำนวนเวลาตั้งแต่เริ่มสูบบุหรี่ถึงปัจจุบัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงผลจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ โดยพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยทางประชากรและสังคม

- เพศ	- ระดับการศึกษาของ
- อายุ	ผู้ปกครอง
- ระดับชั้นเรียน	- อาชีพของบิดา
- เกรดเฉลี่ย	- อาชีพของมารดา
- ประเภทของโรงเรียน	- สถานภาพของบิดา
	มารดา

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยของ
ครอบครัว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐ
ในการควบคุมการสูบบุหรี่

มาตรการทางด้านราคา ได้แก่ มาตรการปรับขึ้น
ภาษีสรรพสามิต

มาตรการที่ไม่ใช้ราคา ได้แก่ มาตรการการณรงค์
เพื่อการไม่สูบบุหรี่ มาตรการภาพคำเตือนบนซอง
บุหรี่ มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามขาย
บุหรี่ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มาตรการห้ามสูบบุหรี่
ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ เป็นต้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ
ควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ ได้แก่ กำหนด
เพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20
ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่ ห้ามลด
ราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือ
ลดแลกแจกแถม ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะ
เข้าถึงได้ง่าย ห้ามแบ่งขายบุหรี่ เป็นต้น

ตัวแปรตาม

ปริมาณการสูบบุหรี่
ของนักเรียนในระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เกรดเฉลี่ย ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดาและสถานภาพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ ได้แก่ การกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่ ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
5. ปัจจัยทางประชากรและสังคม คือ อายุส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในทิศทางเดียวกัน
6. ปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ ระดับชั้นเรียน เกรดเฉลี่ย ประเภทของโรงเรียนระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สถานภาพของบิดามารดา ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
7. ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางด้านราคาของมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตส่งปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
8. ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่ไม่ใช่ราคาของมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ มาตรการห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา มาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์ ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

9. ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ ได้แก่ เพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่ ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย ห้ามแบ่งขายบุหรี่ ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่ ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน หรืออุปกรณ์กีฬา ห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใดๆบนซองบุหรี่ จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่ส่งผลกระทบต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ภาพรวมของการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. นโยบายของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่
3. ทฤษฎีอุปสงค์
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาพรวมของการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

องค์การอนามัยโลก (2550: ออนไลน์) ได้สำรวจในปี พ.ศ. 2550 พบว่าทั่วโลกมีวัยรุ่นในช่วงอายุ 10 – 24 ปี ที่สูบบุหรี่ประมาณ 1.8 พันล้านคน ในจำนวนนี้มากกว่าร้อยละ 85 อยู่ในประเทศกำลังพัฒนา และเยาวชนที่ติดบุหรี่ส่วนใหญ่จะเริ่มสูบบุหรี่ก่อนอายุ 18 ปี หนึ่งในสี่ของเด็กเหล่านี้เริ่มทดลองสูบก่อนอายุ 10 ขวบ ยิ่งอายุที่ทดลองสูบบ่อย โอกาสที่จะติดบุหรี่ยิ่งมากและยิ่งเลิกสูบได้ยาก เยาวชนซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีความต้องการทดลองและอยากรู้อยากเห็น จึงทำให้ติดบุหรี่ได้ง่าย และเมื่อติดแล้วก็ยังคงสูบต่อเนื่อง บริษัทบุหรี่มีความพยายามอย่างสูงในการเข้าถึงเยาวชนเพื่อให้เยาวชนกลายเป็นลูกค้าสูบบุหรี่ประจำ นิโคตินในบุหรี่ที่เป็นสารพิษมีอำนาจในการเสพติดสูง ไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ที่ทดลองสูบบุหรี่ จะมีความเสี่ยงที่ยากจะถอนตัว เพื่อโต้ตอบภัยที่บริษัทบุหรี่มีต่อเยาวชน การรณรงค์ในวันงดสูบบุหรี่โลก จึงเน้นว่า “วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันเยาวชนไม่ให้เริ่มต้นสูบบุหรี่และไม่ให้กลายเป็นนักสูบประจำ ที่ทุกประเทศสามารถทำได้ คือ การห้ามโฆษณาบุหรี่ทุกรูปแบบทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมไปถึงกลยุทธ์การตลาดทุกรูปแบบ เช่น การส่งเสริมการตลาด หรือการให้ทุนสนับสนุนกิจกรรมของบริษัทบุหรี่”

พิจารณาในกลุ่มของเยาวชนที่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศไทยเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ จากการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของประชากรของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ.2550 (2550: ออนไลน์) สำรวจในช่วงอายุ 15 – 19 ปี พบว่าในปี พ.ศ. 2544 จำนวน 5,640,100 คน เป็นผู้สูบบุหรี่จำนวน 453,900 คน คิดเป็นร้อยละ 8.01 จากจำนวนที่สำรวจทั้งหมด แบ่งเป็นเพศชายที่สูบบุหรี่ 444,600 คน เพศหญิงที่สูบบุหรี่ 9,300 คน ในปี พ.ศ. 2547 สำรวจจำนวน 5,517,136 คน เป็นผู้สูบบุหรี่จำนวน 451,464 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 จากจำนวนที่สำรวจทั้งหมด แบ่งเป็นเพศชายที่สูบบุหรี่ 441,327 คน เพศหญิงที่สูบบุหรี่ 10,137 คน ในปี พ.ศ. 2550 สำรวจจำนวน 5,257,291 คน เป็นผู้สูบบุหรี่จำนวน 461,637 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 จากจำนวนที่สำรวจทั้งหมด แบ่งเป็นเพศชายที่สูบบุหรี่จำนวน 458,272 คน เพศหญิงที่สูบบุหรี่จำนวน 3,365 คน พิจารณาเยาวชนที่ช่วงอายุ 15 – 19 ปี พบว่าอัตราการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น โดยการ

สูบบุหรี่ของเยาวชนจากปี พ.ศ. 2544 เป็นร้อยละ 8.01 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.2 ในปี พ.ศ. 2547 และจากปี พ.ศ. 2550 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 แสดงให้เห็นว่ามีผู้สูบบุหรี่ใหม่ที่เป็นเยาวชนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งขัดแย้งกับกฎหมายที่ห้ามมิให้ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี สูบบุหรี่ เมื่อนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจมาพิจารณาในส่วนที่มีผู้สูบบุหรี่ที่เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงร้อยละ 19.1 จากจำนวนผู้สำรวจทั้งหมด หรืออาจเปรียบเทียบได้ว่าถ้ามีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 100 คน จะมีนักเรียนที่เคยสูบบุหรี่มาแล้วประมาณ 19 คน ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนที่สูงมาก แม้ประเทศไทยจะมีกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมบุหรี่ เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาใช้กฎหมายการห้ามขายบุหรี่ให้เยาวชนและการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ที่ไม่ได้ผลเท่าที่ควร

ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติปี พ.ศ.2550 (2550: ออนไลน์) สำรวจอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ทั่วทั้งประเทศไทยจำนวน 9,486,311 คน พบว่าอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่สูงที่สุดอยู่ในช่วงอายุ 15 – 19 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.39 จากจำนวนผู้ที่สำรวจทั้งหมด โดยที่อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่อยู่ที่ 18 ปี และจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวัน เฉลี่ยที่สูบต่อวันคือ 7.7 มวน ข้อมูลที่กล่าวมาเบื้องต้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นสูบบุหรี่ของเยาวชนที่มักจะเริ่มสูบในช่วงอายุที่ตรงกับนักเรียนที่เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เราจึงควรศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ และปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นแนวทางในการป้องกันลดปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งเป็นช่วงที่มีการเริ่มต้นการสูบบุหรี่มากที่สุด

นโยบายของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่

พระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในปี พ.ศ.2535

กลุ่มควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (กระทรวงสาธารณสุข. 2550: 5-10) ได้จัดทำพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบในปี พ.ศ.2535 โดยมีรายละเอียด โดยแบ่งเป็นมาตรการทางด้านราคาและมาตรการที่ไม่ใช้ราคา ดังนี้

1. มาตรการทางด้านราคา ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต ในประเทศไทยมีการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตบุหรี่ชิกาแรตของราคา ณ โรงงาน(ex-factory price) มาโดยตลอด จากร้อยละ 55 ในปีพ.ศ.2535 จนกระทั่งในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2552 ภาษีสรรพสามิตบุหรี่ชิกาแรตเป็นร้อยละ 85 ของฐานราคาขาย ณ โรงงาน และฐานราคาC.I.F (บุหรี่นำเข้า) ส่งผลให้ราคาขายปลีกบุหรี่กรองทิพย์ 90 ขึ้นราคาเป็น 75 บาท และมาร์ลโบโร มีราคา 83 บาทต่อซอง แต่จากการศึกษาของ รศ.ดร.อิสรา ศานติศาสตร์ พบว่า ถ้าราคาเพิ่มขึ้นของบุหรี่ย้อยละ 10 แล้วผู้สูบบุหรี่ที่ผลิตภายในประเทศร้อยละ 93 และผู้สูบบุหรี่นำเข้าที่ถูกกฎหมายร้อยละ 83 จะไม่เปลี่ยนไปบริโภคบุหรี่อื่น มีเพียงร้อยละ 1.5 และร้อยละ 1.8 ของผู้สูบบุหรี่ในประเทศเท่านั้นที่กล่าวว่าพวกเขา

เขาจะเปลี่ยนไปบริโภคบุหรี่ยาสูบและบุหรี่เถื่อนตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าการใช้มาตรการทางด้านราคา โดยใช้การขึ้นภาษีสรรพสามิตบุหรี่ยาสูบอาจไม่ได้ผลในการลดปริมาณผู้บริโภคเท่าที่ควร

2. มาตรการที่ไม่ใช้ราคา

2.1 มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่

การรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ในประเทศไทยได้ดำเนินการมาตามตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2516 โดยคณะปฏิวัติห้ามขายบุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 16 ปี ปี พ.ศ. 2517 แพทยสมาคม ผลักดันให้มีการพิมพ์คำเตือนบนซองบุหรี่ ปี พ.ศ. 2519 กรุงเทพมหานครออกเทศบัญญัติห้ามสูบบุหรี่บนรถประจำทางและในโรงพยาบาลนตร์ ปี พ.ศ. 2529 ก่อตั้งโครงการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และมูลนิธิหมอชาวบ้านกระทรวงคมนาคมออกกฎกระทรวงห้ามสูบบุหรี่บนรถทัวร์ ปีพ.ศ. 2531 องค์การอนามัยโลกกำหนดให้วันที่ 7 เมษายนเป็นวันงดสูบบุหรี่โลกครั้งแรก และในปีต่อมาได้เปลี่ยนเป็นวันที่ 31 พฤษภาคมของทุกปี ปี พ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ห้ามโฆษณาบุหรี่ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี พ.ศ. 2522 และคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2532 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ห้ามโฆษณา บุหรี่ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค ปี พ.ศ. 2522 คณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง คณะกรรมการควบคุมการบริโภคยาสูบแห่งชาติ ปีพ.ศ. 2533 ที่ประชุมว่าด้วยพิกัดอัตราภาษี ศุลกากรและการค้า ตัดสินให้ไทยต้องเปิดตลาดบุหรี่เสรีให้บุหรี่ต่างประเทศเข้ามาขายในประเทศไทยได้ แต่ไทยสามารถมีมาตรการต่างๆ เพื่อพิทักษ์สุขภาพของประชาชน และคณะรัฐมนตรีอนุมัติ ให้ตั้งสถาบันควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ปี พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับบุหรี่ 2 ฉบับ ผ่านสภาออกมาเป็นกฎหมายเป็นผลสำเร็จ ปี พ.ศ. 2537 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ขึ้นภาษีบุหรี่เป็นระยะๆ ตามอัตราเงินเฟ้อ ปี พ.ศ. 2543 องค์การอนามัยโลกเริ่มดำเนินการร่างอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมการสูบบุหรี่ของโลก จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีมาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเยาวชนที่อาจจะเป็นผู้สูบบุหรี่ใหม่ ซึ่งทางรัฐได้มีนโยบายเพิ่มเติมในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ทั้งทางการโฆษณาทั้งสิ่งพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ และโครงการรณรงค์ต่างๆ ที่ให้เข้าถึงเยาวชนมากขึ้น อันได้แก่ โครงการเครือข่ายครูรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ และโครงการโรงเรียนปลอดบุหรี่ ซึ่งมีจัดทำคู่มือครูการเรียนรู้โรงเรียนปลอดบุหรี่ขึ้น เป็นต้น

2.2 การใช้มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

ในเอกสารของกรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง ได้กล่าวดังนี้ เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2547 กระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้าบุหรี่ ต่างประเทศ จะต้องดำเนินการพิมพ์คำเตือนบนซองบุหรี่เป็นรูปภาพ 4 สี และคำเตือนตัวอักษรดำ พื้นขาว มีสีกรอบสีดำล้อม หรือตัวอักษรขาวพื้นดำ ที่บริเวณด้านบนสุดขอบบนสุดและขอบซ้าย ขนาดของคำเตือนได้เพิ่มขนาดจาก 1 ใน 3 ของพื้นที่ซองเป็นร้อยละ 50 ของซอง มีผลบังคับใช้หลัง ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 365 วัน ซึ่งตรงกับวันที่ 25 มีนาคม 2548 โดยหลังจากนี้เป็นต้นไป

หากผู้ผลิตหรือผู้จำหน่ายยังคงผลิตหรือจำหน่ายบุหรี่ที่ไม่มีภาพคำเตือนรูปแบบใหม่ จะถูกดำเนินคดีทันทีโดยผู้ผลิตมีโทษปรับ 100,000 บาท ส่วนผู้จำหน่ายปรับ 20,000 บาท ทำให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ 4 ของโลกที่มีคำเตือนเป็นรูปภาพรองจาก แคนาดา บราซิล และสิงคโปร์ (กระทรวงการคลัง. 2552: ออนไลน์) สาเหตุที่ต้องมีคำเตือนบนซองบุหรี่ เนื่องจากปัญหาการสูบบุหรี่ของโลกในทุกวันนี้ เป็นผลมาจากกลยุทธ์ต่าง ๆ ทั้งทางตลาดและการเมืองอย่างต่อเนื่องและเข้มข้นของอุตสาหกรรมบุหรี่ ดังนั้นการจะควบคุมการสูบบุหรี่หรือการควบคุมการบริโภคยาสูบให้ได้ผลจึงจำเป็นต้องมีมาตรการหลาย ๆ อย่างร่วมกันจึงจะสามารถลดอัตราการสูบบุหรี่และการสูญเสียชีวิตของประชาชนลงได้ การใช้ภาพเป็นคำเตือนบนซองบุหรี่จะส่งผลกระทบต่อเยาวชนซึ่งเป็นกลุ่มลูกค้าของบริษัทบุหรี่ในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของโอเฮกการ์ (O'Hegarty. 2006: 3-7) ศึกษาประสิทธิภาพของข้อความคำเตือนและรูปภาพของผู้ที่เป็นโรคจากการสูบบุหรี่ พบว่ามีประสิทธิภาพในการลดปริมาณและเลิกการสูบบุหรี่ในเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ภาพที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ ภาพที่แสดงถึงผลกระทบจากควันบุหรี่ไปสู่เด็กทารก และในช่วงอายุ 18 ถึง 24 ปี เป็นช่วงอายุที่เห็นข้อความคำเตือนและรูปภาพของผู้ที่เป็นโรคจากการสูบบุหรี่แล้ว จะมีผู้ที่พยายามเลิกมากที่สุด และในช่วงอายุ 44 ปีขึ้นไปเป็นช่วงอายุที่พยายามเลิกน้อยที่สุด ดังนั้น การมีคำเตือนบนซองบุหรี่ที่มีประสิทธิภาพ เช่น มีขนาดใหญ่ หรือเป็นรูปภาพ จึงเป็นมาตรการหนึ่งที่ต้องพิจารณาให้โลกกำหนดให้เป็นข้อบังคับของประเทศสมาชิกองค์การอนามัยโลกตามกรอบอนุสัญญาว่าด้วยการควบคุมการบริโภคยาสูบ (FCTC) โดยคำเตือนบนซองบุหรี่มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการสร้างค่านิยมในการไม่สูบบุหรี่แก่เด็กและเยาวชน รูปภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ที่ชัดเจนจะทำให้เด็ก ๆ มีความรู้ และเข้าใจถึงอันตรายจากการสูบบุหรี่มากขึ้น
2. ภาพ 1 ภาพ ให้ความรู้ลึกซึ้งมากกว่าคำพูด จากการศึกษาของประเทศแคนาดาพบว่า ภาพคำเตือนพร้อมข้อความมีประสิทธิภาพมากกว่าคำเตือนแบบข้อความอย่างเดียวถึง 60 เท่า
3. เป็นการรณรงค์ที่ตรงกลุ่มเป้าหมายมากที่สุดและประหยัดที่สุด โดยเป็นการให้ข้อมูลอย่างสม่ำเสมอ ผู้สูบบุหรี่จะได้ข้อมูลทุกครั้งที่ยิบบุหรี่ขึ้นมากสูบ
4. เป็นสิทธิของผู้บริโภคที่ควรจะต้องรู้ว่าสิ่งที่บริโภคเข้าไปนั้นมีผลดี ผลเสีย หรือเป็นอันตรายต่อสุขภาพอย่างไร
5. เป็นประโยชน์ในการควบคุมบุหรี่เถื่อนหรือบุหรี่หนีภาษีของพนักงานเจ้าหน้าที่
6. เป็นมาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ที่ประหยัดที่สุด โดยเฉพาะประเทศที่มีงบประมาณจำกัด เพราะรัฐบาลไม่ต้องลงทุนเลย

วิวัฒนาการของคำเตือนบนซองบุหรี่ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2517 มีการเสนอให้พิมพ์คำเตือน คือ “การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” โดย นพ.สงคราม ทรัพย์เจริญ ในนามของแพทยสมาคม แต่โรงงานยาสูบขอเปลี่ยนเป็น “การสูบบุหรี่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพ” พ.ศ. 2525 เปลี่ยนข้อความคำเตือนเป็น “การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ” พ.ศ. 2532 กำหนดให้มีข้อความคำเตือนบนซองบุหรี่จำนวน 6 ข้อความ พิมพ์สลับกันไปบนด้านของซองและมีขนาดไม่เล็กกว่า 2x2

มิลลิเมตร แต่ไม่ได้กำหนดสีทำให้บริษัทบุหรี่ปิพ์คำเตือนด้วยสีที่กลมกลืนไปกับสีของ พ.ศ. 2535 ปรับคำเตือนเป็น 10 ข้อความ พิพ์คำเตือนไปและกำหนดขนาดไม่ให้ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของซอง บุหรี่ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง และพิพ์ด้วยอักษรสีขาวบนพื้นดำ บริเวณด้านล่างของซอง พ.ศ. 2540 ปรับตำแหน่งคำเตือนให้อยู่ด้านบนสุดของซอง ขนาดเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 33.3 ของพื้นที่ซอง ทั้ง 2 ด้าน พ.ศ. 2548 คำเตือนบนซองบุหรี่ปิพ์เปลี่ยนเป็นรูปภาพพร้อมข้อความ มีเนื้อที่ขนาดร้อยละ 50 ของพื้นที่ซอง

2.3 มาตรการลดและเลิกบุหรี่ปิพ์

ในประเทศไทยได้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อช่วยเลิกบุหรี่ปิพ์มาได้ระยะหนึ่งแล้ว ได้แก่ โครงการคลินิกฟ้าใสโดยการริเริ่มในแผนการดำเนินงานของเครือข่ายวิชาชีพแพทย์ในการควบคุม การบริโภคยาสูบ ด้วยความร่วมมือของเครือข่ายวิชาชีพสุขภาพเพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ปิพ์ ในปี พ.ศ. 2552 เพื่อสนับสนุนให้มีการสร้างระบบการบริการช่วยเลิกบุหรี่ปิพ์ระดับ ชาติให้มีประสิทธิภาพและ แพร่หลาย โดยผ่านช่องทางสื่อสารที่สะดวก เพื่อลดเวลาและค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้ในการสื่อสาร ได้แก่ อินเทอร์เน็ต จึงนำไปสู่การกำเนิดของ www.smartquitclinic.org ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 สำหรับ โรงพยาบาลที่เข้าร่วมโครงการ"เครือข่ายคลินิกฟ้าใส" ในระย่นำร่อง ได้แก่โรงพยาบาล ตากสิน โรงพยาบาลเจริญกรุงประชารักษ์โรงพยาบาลตำรวจ ศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพฯ คณะ แพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและเครือข่ายและศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ประชาชนที่ต้องการเลิกบุหรี่ปิพ์สามารถติดต่อเข้ารับบริการเลิกบุหรี่ปิพ์ได้ที่สถาน พยาบาลเหล่านี้ โดยโครงการ "เครือข่ายคลินิกฟ้าใส" จะทำการขยายเครือข่ายให้ครอบคลุมในทุก ภูมิภาค เพื่อจัดการให้เกิดระบบบริการเลิกบุหรี่ปิพ์ที่ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพยิ่ง ขึ้น พร้อมทั้งทำ ให้เกิดความเชื่อมโยงความเข้มแข็ง แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และมีข้อมูลบริการเลิกบุหรี่ปิพ์ในระดับชาติ ซึ่งจะใช้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

โครงการ "เครือข่ายคลินิกฟ้าใส" ได้ผลักดันให้ประชาชนเลิกบุหรี่ปิพ์แบบบูรณาการที่มี รูปแบบแตกต่างจากที่เคยมีมา และมีการดำเนินการร่วมกันโดยบุคลากรวิชาชีพสุขภาพหลายสาขา ไม่ว่าจะเป็นแพทย์ พยาบาล เภสัชกร นักกายภาพบำบัดและนักจิตวิทยา โดยคลินิกนี้มี ลักษณะเฉพาะดำเนินงานเป็นอิสระ และมีลักษณะเป็น One-stop service เพื่อให้เกิดความสะดวก แก่ผู้ป่วย และเป็นแรงจูงใจในการเข้ารับบริการต่อไป โดยปัจจุบันมีโรงพยาบาลที่ให้บริการนี้อยู่ แล้วถึง 555 แห่งทั่วประเทศ และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติก็ได้สนับสนุนการพัฒนา คุณภาพคลินิกอดบุหรี่ปิพ์ในโรงพยาบาลแล้วกว่า 200 แห่ง นอกจากนี้ในปี พ.ศ.2551 สำนักงาน กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) ได้มีการวางระบบเพื่อขยายบริการเลิกบุหรี่ปิพ์ทาง โทรศัพท์ และศูนย์บริการเลิกบุหรี่ปิพ์ทางโทรศัพท์แห่งชาติ พร้อมให้บริการได้เต็มรูปแบบในปี พ.ศ.2552

ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2553 สำนักงานสถิติแห่งชาติทำการสำรวจ พบว่าจำนวนผู้ เลิกบุหรี่ปิพ์ในประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 4.7 ล้านคน ผู้เลิกบุหรี่ปิพ์คิดเป็นร้อยละ 30.37 ของ

ประชากรที่เคยสูบบุหรี่จำนวน 15.66 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2550 ซึ่งมีจำนวนของผู้เลิกบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 24 มีจำนวน 3.4 ล้านคน ข้อมูลจากศูนย์บริการเลิกบุหรี่ทางโทรศัพท์แห่งชาติ พบว่าจำนวนผู้ใช้บริการเลิกบุหรี่ทางโทรศัพท์ ในปีพ.ศ.2552 มีจำนวน 16,843 คนต่อปี ในจำนวนนี้เป็นคนสูบบุหรี่ที่ต้องการคำปรึกษาเพื่อการเลิกบุหรี่ 15,898 คน และเป็นผู้สูบบุหรี่หรือผู้ใกล้ชิดที่ต้องการคำแนะนำในการเลิกสูบบุหรี่ 945 คน จำนวนผู้เลิกบุหรี่ได้สำเร็จภายใน 6 เดือน หลังจากการรับบริการให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์มีจำนวน 1,111 คน คิดเป็นร้อยละ 43.79 ของผู้ที่อนุญาตให้โทรกลับและติดตามได้จำนวน 2,537 คน

2.4 ห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

สาระสำคัญกฎหมายไม่ขายบุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี การห้ามขายบุหรี่แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี มีการบัญญัติไว้ในมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบปีพ.ศ. 2535 ซึ่งมีรายละเอียดคือ "ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่าย ขาย แลกเปลี่ยนหรือให้ผลิตภัณฑ์ยาสูบแก่บุคคลซึ่งตนรู้หรือผู้ซื้อหรือผู้รับ เป็นผู้มีอายุไม่ครบสิบแปดปีบริบูรณ์" ในส่วนของบทลงโทษนั้นได้บัญญัติไว้ในมาตรา 17 ว่า "ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 4 หรือมาตรา 5 (ห้ามมิให้ผู้ใดขายผลิตภัณฑ์ยาสูบโดยใช้เครื่องขาย) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

2.5 ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ

สถานที่สาธารณะที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้มีการคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พ.ศ.2535 ตามพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535

1. ให้สถานที่สาธารณะต่อไปนี้ ขณะทำการหรือให้บริการเป็นเขตปลอดบุหรี่ทั้งหมด ได้แก่ รถยนต์โดยสารประจำทาง รถยนต์โดยสารรับจ้าง ตู้โดยสารรถไฟที่มีระบบปรับอากาศ เรือโดยสาร เครื่องบินโดยสารภายในประเทศ ที่พักผู้โดยสารเฉพาะบริเวณที่มีระบบปรับอากาศและที่พัสดุโดยสารรถไฟ ลิฟต์โดยสาร ตู้โทรศัพท์สาธารณะ รถรับส่งนักเรียน โรงมหรสพ ห้องสมุด ร้านตัดผม ร้านตัดเสื้อ สถานเสริมความงาม ห้างสรรพสินค้าที่มีระบบปรับอากาศ ร้านอินเทอร์เน็ต สถานที่ออกกำลังกายเฉพาะบริเวณที่มีระบบปรับอากาศ สถานพยาบาลประเภทที่ไม่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน ศาสนสถานเฉพาะบริเวณประกอบศาสนกิจ ร้านขายยา สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มเฉพาะบริเวณที่มีระบบปรับอากาศ สุขา ท่าเทียบเรือสาธารณะ สถานที่เล่นกีฬาโบว์ลิ่ง

2. ให้สถานที่สาธารณะต่อไปนี้ ขณะทำการ ให้หรือให้บริการเป็นเขตปลอดบุหรี่ เว้นแต่บริเวณห้องพักผ่อนส่วนตัวหรือห้องทำงานส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงานในสถานที่สาธารณะนั้น ได้แก่ อาคารจัดแสดงศิลปวัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์สถานหรือหอศิลป์ สถานพยาบาลประเภทที่รับผู้ป่วยไว้ค้างคืน สถานรับเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียน สนามกีฬาในร่ม

3. ให้สถานที่สาธารณะต่อไปนี้ ขณะทำการให้หรือบริการเป็นเขตปลอดบุหรี่เว้นแต่บริเวณห้องพักผ่อนส่วนตัวหรือห้องทำงานส่วนตัวของผู้ปฏิบัติงานในสถานที่สาธารณะนั้น หรือบริเวณที่จัดไว้ให้เป็นเขตสูบบุหรี่เป็นการเฉพาะ ต้องมีการระบายอากาศถ่ายเทหมุนเวียนระหว่างภายนอกอาคารและภายในเขตสูบบุหรี่ไม่น้อยกว่า 50 ลูกบาศก์ฟุตต่อนาทีต่อคน

4. ตู้โดยสารรถไฟที่มีระบบปรับอากาศ จะจัดเป็นเขตบุหรืได้ ต้องมีจำนวนไม่เกินร้อยละ 25 ของจำนวนตู้ที่ไม่มีระบบปรับอากาศในขบวนนั้น

2.6 ห้ามโฆษณาบุหรืทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ พ.ศ. 2535 มีสาระสำคัญว่า ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาผลิตภัณฑ์ยาสูบหรือแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบในสิ่งพิมพ์ ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์หรือสิ่งอื่นใดที่ใช้เป็นการโฆษณาได้ หรือใช้ชื่อหรือเครื่องหมายผลิตภัณฑ์ยาสูบในการแสดง การแข่งขัน การให้บริการหรือประกอบกิจกรรมอื่นใดที่มีวัตถุประสงค์ให้สาธารณชนเข้าใจว่าเป็นชื่อหรือเครื่องหมายของผลิตภัณฑ์ยาสูบ และห้ามแจกจ่ายเป็นการทั่วไปหรือหรือโฆษณาสินค้าที่มีลักษณะทำให้เข้าใจว่าเป็นผลิตภัณฑ์ยาสูบ

2.7 ห้ามตั้งตู้โชว์บุหรืที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ

การโฆษณาที่จุดจำหน่ายได้เป็นวิธีการที่ใช้ประจำกันโดยทั่วไปในการมุ่งเป้าไปยังผู้บริโภค สถาบันการโฆษณา ณ จุดซื้อ ซึ่งเป็นองค์กรของอุตสาหกรรมบุหรืในประเทศสหรัฐอเมริกา ยืนยันว่าการโฆษณา ณ จุดขายได้ถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อมุ่งเป้าไปยังผู้บริโภค ณ ตรงที่ซึ่งเขาเหล่านั้นจะซื้อสินค้า ซึ่งจากงานวิจัยของโรเจอร์ (Roger. 1995: 22) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับการลดการโฆษณาของบุหรื พบว่าแรงกระตุ้นที่จะซื้อเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 28 เมื่อมีการแสดงสิ่งโฆษณา ณ จุดขายนั้น สาเหตุที่อุตสาหกรรมบุหรืถือว่าการโฆษณา ณ จุดขายมีความสำคัญอย่างยิ่งได้แก่

1. ทำให้มีโอกาสดูท้ายที่จะชี้ชวนให้ลูกค้าเลือกซื้อบุหรืยี่ห้อนั้น
2. ในระยะหลังได้มีการแข่งขันในเรื่องราคากันมาก จึงทำให้ผู้สูบเลือกยี่ห้อตรงจุดจำหน่าย

3. ได้มีการวางโฆษณาบุหรืปะปนกับขนม ของขบเคี้ยว หมากฝรั่งและน้ำอัดลม เป็นการจูงใจเด็กและเยาวชนให้มาสนใจบุหรืมากขึ้น จากงานวิจัยของโฮสติ้ง(Hastings. 2001: 315) ได้สำรวจที่ประเทศอังกฤษในเด็กอายุ 15-16 ปี พบว่าร้อยละ 100 เคยเห็นการบุหรื

4. ในประเทศไทยมีการเพิ่มจุดจำหน่ายบุหรืในร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ ซึ่งบริษัทบุหรืข้ามชาติเริ่มเข้าไปตั้งจุดขายในร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อในวันที่ 24 เมษายน พ.ศ.2539 โดยบริษัท ฟิลลิป มอร์ริสลิมิเตด ผู้ผลิตบุหรืยี่ห้อมาร์ลโบโร โดยวางจำหน่ายในเคาน์เตอร์เซเว่นอีเลฟเว่นทุกสาขาและบุหรืยี่ห้ออื่นๆ จึงเริ่มจำหน่ายตามในเซเว่นอีเลฟเว่น

5. การควบคุมและห้ามตั้งตู้โชว์บุหรืที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อในประเทศไทย เริ่มต้นในวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ.2548 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขแถลงข่าว เรื่อง กำหนดให้ร้านขายบุหรืห้ามตั้งตู้โชว์บุหรื มีผลบังคับใช้วันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2548 แต่ในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2548 อธิบดีกรมสรรพสามิต นายอุทิศ ธรรมวาทีน ขอให้กระทรวงสาธารณสุข ทบทวนและยึดการบังคับใช้อย่างไปก่อน เพื่อหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน บริษัท ฟิลลิป มอร์ริสลิมิเตด ผู้ผลิตบุหรืยี่ห้อมาร์ลโบโร ในวันที่ 1-2 กันยายน เครือข่ายครอบครัวพ่อแม่เลี้ยงเดี่ยวทำหนังสือถึง

กรรมการผู้จัดการบริษัท พี เซเว่นอีเลฟเว่น เพื่อให้ร้านเซเว่นอีเลฟเว่น ปฏิบัติตามกฎหมายในการเลือกตั้งโช้บูหรื นายสุวิทย์ กิ่งแก้ว รองกรรมการผู้จัดการบริษัท พี เซเว่นอีเลฟเว่น กล่าวว่าร้านเซเว่นทุกร้านจะทำตามมติของสมาคมผู้ค้าปลีกและได้เตรียมวิธีการไว้แล้ว เช่น การทำตู้ทึบหรือจัดเก็บบูหรืไว้ในลิ้นชัก แม้ว่าบริษัทผู้ผลิตบูหรืจะไม่เห็นด้วยกับมาตรการนี้ แต่ในที่สุดกระทรวงสาธารณสุขได้ห้ามโฆษณา ณ จุดขาย โดยเริ่มวันที่ 24 กันยายน พ.ศ.2548 เป็นผลสำเร็จ

2.8 ห้ามขายบูหรืในสถานศึกษา โรงเรียนหรือสถานที่ศึกษาที่ต่ำกว่าระดับอุดมศึกษา โดยครอบคลุมพื้นที่ภายในบริเวณรั้วโรงเรียนหรือสถานศึกษาทั้งหมด

2.9 การรณรงค์ไม่สูบบุหรืผ่านสื่อโทรทัศน์ ได้แก่ ชื่อเรื่อง kid Question Family บูหรืเล็กยากแต่เลิกได้ รณรงค์เลิกบูหรื รณรงค์ผู้หญิงไม่สูบบุหรื รณรงค์พื้นที่ปลอดบูหรื เป็นต้น

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการบริโภคยาสูบ

ในปีพ.ศ. 2555 สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข (2550: ออนไลน์) ได้ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการบริโภคยาสูบขึ้น ได้แก่

1. กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบูหรืจาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบูหรื
2. ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น การขายในเครื่องอัตโนมัติ ขายทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือเครื่องขายคอมพิวเตอร์ การเช่าขาย
3. ห้ามลดราคาบูหรืเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย ลดแลกแจกแถม หรือแลกเปลี่ยนกับบูหรืกับสินค้าอื่น การให้บริการหรือสิทธิประโยชน์อื่น
4. การขายบูหรืต้องมีขนาดบรรจุไม่ต่ำกว่า 20 มวน ทั้งนี้ต้องขายทั้งซอง ห้ามแบ่งขาย
5. ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด เช่น วัดหรือสถานที่สำหรับปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา สถานบริการสาธารณสุขหรือสถานพยาบาลและร้านขายยาตามกฎหมายว่าด้วยยา สถานที่ราชการ รัฐวิสาหกิจ ยกเว้นบริเวณที่จัดไว้เป็นร้านค้าหรือสโมสร สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา เป็นต้น
6. ห้ามโฆษณาหรือทำการสื่อสารการตลาด แสดงชื่อหรือเครื่องหมายของบูหรื ในสิ่งพิมพ์ เทป หรือวัสดุโทรทัศน์ ทางภาพยนตร์ ทางวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เครือข่ายคอมพิวเตอร์ ป้ายโฆษณา เป็นต้น
7. ห้ามบริษัทบูหรืทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน หรืออุปกรณ์กีฬา
8. ห้ามบริษัทบูหรืพิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใดๆบนซองบูหรื จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรืที่มีขนาดร้อยละ 70 ของซองบูหรืทั้งสองด้าน พื้นที่ซองบูหรืส่วนที่เหลือของทุกยี่ห้อจะต้องเป็นสีเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด

ทฤษฎีอุปสงค์

ทฤษฎีอุปสงค์(Demand)

อุปสงค์(Demand) หมายถึง ความต้องการซื้อสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภค รวมกับความสามารถในการสนองความต้องการดังกล่าว ถ้าเป็นความต้องการที่เกินกว่าอำนาจซื้อ เราไม่เรียกว่า อุปสงค์ ดังนั้นอุปสงค์จะหมายถึงความต้องการ (want) บวกด้วยอำนาจซื้อ (purchasing power) (นราทิพย์ ชุตินวงศ์. 2539: 27)

กฎของอุปสงค์

กฎของอุปสงค์(Law of Demand) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการสินค้าและบริการของผู้บริโภคแปรผกผัน กับระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดนั้นเสมอ กล่าวคือ ถ้าราคาสินค้าและบริการมีระดับราคาสูงขึ้นจะทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อสินค้าลดลง แต่ถ้าระดับราคาสินค้าและบริการลดลง จะทำให้ผู้บริโภคมีความต้องการซื้อสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์

ฟังก์ชันอุปสงค์(demand function) หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณความต้องการสินค้าชนิดหนึ่งกับตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความต้องการนั้น สามารถเขียนได้ดังนี้

$$Q_i = f(P, L, I, P_r, E, R, N, O)$$

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ของตลาดหรือปริมาณความต้องการสินค้าหรือบริการชนิดหนึ่ง (Q_i) ในขณะใดขณะหนึ่ง ได้แก่ ราคาสินค้าหรือบริการชนิดนั้น (P) รสนิยมของผู้บริโภค(L) รายได้ของผู้บริโภคหรืออำนาจซื้อ (I) ราคาสินค้าที่เกี่ยวข้องทั้งราคาสินค้าที่ใช้ทดแทนกันและสินค้าที่ใช้ประกอบกัน (P_r) การคาดคะเนของผู้บริโภคที่มีต่อราคาสินค้าในอนาคตและต่อระดับรายได้(E) จำนวนของสินค้าและบริการที่มีให้ผู้บริโภค (R) จำนวนของผู้บริโภค (N) และปัจจัยอื่นๆทั้งหมด (O) ปัจจัยแต่ละตัวจะแตกต่างกันออกไปตามชนิดของสินค้า

1. ราคาสินค้า(Price) ผู้บริโภคยินดีจ่ายเงินซื้อสินค้าแต่ละหน่วยในราคาที่ไม่เกินกว่ามูลค่าความพอใจหรืออรรถประโยชน์ที่เขาได้รับจากสินค้าหน่วยนั้นๆ(Marginal utility) และเมื่อผู้บริโภคได้รับสินค้าชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ละหน่วยของสินค้าที่ได้รับเพิ่มขึ้น จะให้ความพอใจลดลงตามลำดับ ตามกฎการลดลงของอรรถประโยชน์หน่วยสุดท้าย(Law of Diminishing Marginal Utility) ดังนั้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นก็ต่อเมื่อราคาสินค้าได้ลดลงเพียงพอที่จะคุ้มกับมูลค่าของความพอใจที่ลดลงตามลำดับนั้น

2. ราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง (Price of Related Goods) ถ้าสินค้า A เป็นสินค้าที่มีสินค้าอื่นใช้แทนได้ เมื่อราคาสินค้าที่ใช้แทนสินค้า A ได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นต้นว่า ราคาสินค้า A สูงขึ้น ผู้บริโภคจะซื้อสินค้า A ลดลง และหันไปซื้อสินค้าที่ใช้แทนสินค้า A และถ้าสินค้า A เป็นสินค้าประกอบกับสินค้าอื่น การลดต่ำลงของราคาสินค้าชนิดอื่นที่มีผลทำให้ปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดนั้นเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ปริมาณการเสนอซื้อสินค้า A เพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย

3. การโฆษณา (Adertising) ความพยายามที่จะส่งเสริมการขายไม่ว่าจะโดยการโฆษณาหรือวิธีการอื่นใดก็ตาม ต่างมีจุดหมายที่จะเปลี่ยนแปลงแบบแผนและรสนิยมในการจับจ่ายใช้สอยของผู้บริโภค

4. คุณภาพและรูปแบบสินค้า สินค้าที่มีคุณภาพสูงและได้รับการออกแบบมาอย่างดี ย่อมเป็นที่คาดหวังได้ว่าจะได้รับความนิยมจากลูกค้ามากกว่าสินค้าประเภทเดียวกันที่ขายในราคาที่แตกต่างกันนัก แต่มีรูปแบบและคุณภาพที่เป็นรองกว่าและมักจะเป็นที่พบว่า การโฆษณาและการส่งเสริมการขาย อาจมีอิทธิพลต่อการมองภาพลักษณ์ของสินค้าจากลูกค้าได้เช่นกัน

5. ช่องทางการจัดจำหน่ายและสถานที่จำหน่ายสินค้า (Distribution Outlets and Places of Sale) ธุรกิจที่มีช่องทางและสถานที่จำหน่ายสินค้าที่สามารถอำนวยความสะดวกให้ลูกค้ามากเพียงใด จะทำให้ยอดขายเพิ่มสูงขึ้นเท่านั้น

6. รายได้ของผู้บริโภค (Consumer Income) ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของผู้บริโภคกับปริมาณเสนอซื้อสินค้าอาจเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันหรืออาจเป็นความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามก็ได้ เช่น ถ้าผู้บริโภคมองสินค้า A เป็นสินค้าด้อย ปริมาณการซื้อสินค้า A ก็จะลดลงเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น แต่ถ้าผู้บริโภคมองสินค้า A เป็นสินค้าปกติ ปริมาณเสนอซื้อสินค้า A ก็จะสูงขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น

7. รสนิยมและแผนความพอใจของผู้บริโภค (Consumer Tastes and Preference) อาจแปรเปลี่ยนได้ตลอดเวลา และไม่จำเป็นต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หน่วยธุรกิจต้องทำการสำรวจถึงแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภคตลอดเวลา เพราะรสนิยมบางประเภทอาจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น แบบเสื้อผ้า ภาพยนตร์ แนวเพลง เป็นต้น หรือรสนิยมบางประเภทก็คงนาน เช่น รถยนต์ น้ำอัดลมและรูปแบบสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

8. ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ นโยบายของภาครัฐอาจมีส่วนกระตุ้นหรือลดอุปสงค์ต่อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งได้ขณะเดียวกัน นโยบายที่มีส่วนลดอุปสงค์ ได้แก่ การเพิ่มภาษีอากร ลดการใช้จ่ายของภาครัฐบาล เป็นต้น นโยบายที่มีส่วนกระตุ้นอุปสงค์ ได้แก่ การลดภาษี นโยบายขึ้นค่าแรงและเงินเดือน เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์ในการสูบบุหรี่ และการประมาณการความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณอุปสงค์ในการสูบบุหรี่ ได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับอุปสงค์ในการสูบบุหรี่ที่มีประเด็นปัญหา และวัตถุประสงค์ที่คล้ายคลึงกันดังนี้

อัจฉราวรรณ สร้อยทอง (2542: 68-73) ศึกษาอัตราการสูบบุหรี่ พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ความรู้ ทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่ และปัจจัยต่างๆที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนักเรียนระดับชั้น ม.1-6 ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน รวม 10 แห่ง (โรงเรียนในภาคเหนือ อีสาน ใต้ กลาง และกรุงเทพมหานคร) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่าเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุเฉลี่ย 10-14 ปี และพบว่ากลุ่มสูบบุหรี่และกลุ่มเคยสูบบุหรี่มีพฤติกรรมต่างๆของการสูบบุหรี่ได้แก่ ระยะเวลาการสูบ ช่วงเวลาของการสูบ ลักษณะการสูบ ปริมาณการสูบ และค่าใช้จ่ายในการซื้อบุหรี่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ระหว่างกลุ่มสูบบุหรี่กับกลุ่มไม่สูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน ส่วนทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่พบว่า กลุ่มสูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่มีทัศนคติเกี่ยวกับบุหรี่แตกต่างกัน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ได้แก่ เพศ ภาควิชา การสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษา การเป็นนักกีฬา การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ การมีบุคลใกล้ชิดสูบบุหรี่ การมีปัญหารหรือเรื่องกลุ้มใจ และการรณรงค์เพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก และการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการสูบบุหรี่แต่เพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ควรจะทำความเข้าใจไปกับการเปลี่ยนความเชื่อหรือทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ด้วย

ปิยะ ทองบาง (2555: 52-59) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภออุ้มทอง จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่คือ การอยากลอง เพื่อนและครอบครัว ตามลำดับ โดยบุหรี่ที่นักเรียนสูบส่วนใหญ่ได้มาจากการซื้อเองมากที่สุด สถานที่สูบบุหรี่ของนักเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนพบว่าภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ คำนึงถึงผลกระทบจากการสูบบุหรี่เพียงเล็กน้อย

ธิตี รัตนโชติ (2538: 52-59) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิง และเปรียบเทียบว่าปัจจัยใดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่มากกว่ากัน พบว่า ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ จำนวนเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ ความรู้สึกผูกพันต่อบิดามารดา ความรู้สึกผูกพันต่อครูและโรงเรียน ความยึดมั่นผูกพันต่อกิจกรรมที่สังคมยอมรับความเชื่อถือใน บรรทัดฐานและกฎเกณฑ์ของสังคม และทัศนคติของวัยรุ่นหญิง ต่อการสูบบุหรี่ของผู้หญิง โดยที่จำนวนเพื่อนสนิทที่สูบบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของวัยรุ่นหญิงสูงที่สุด

พจนารถ วัชรพิมลมาศ (2535: 82-87) ศึกษาเรื่องการศึกษาความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ที่มีต่อข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเฉพาะผู้สูบบุหรี่เพศชายในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้การสุ่มตัวอย่าง การศึกษาพบว่า ระยะเวลาการสูบบุหรี่คือ 8 ปี และค่าเฉลี่ยของปริมาณการสูบบุหรี่ต่อวันคือ 15 มวน และเหตุผลในการเริ่มต้นสูบบุหรี่ที่มีผู้ตอบเป็นอันดับ 1 ได้แก่ การสูบบุหรี่ สามารถคลายเครียดได้ สำหรับความรู้ที่เกี่ยวกับข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทราบว่ายานพาหนะถูกกำหนดให้เป็นเขตปลอดบุหรี่ และรองลงมาคือสถานที่ราชการและรัฐวิสาหกิจ สำหรับความคิดเห็นในเรื่องความเหมาะสมของข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าข้อบัญญัติฉบับนี้มีความเหมาะสมดีแล้ว ส่วนความคิดเห็นที่กลุ่มตัวอย่างเสนอให้มีการปรับปรุงข้อบัญญัติฉบับนี้คือ ควรทำการรณรงค์ในเรื่อง เขตปลอดบุหรี่ และเขตสูบบุหรี่ให้มีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

เกษมา สุขสวนทร์ (2540: 130-140) ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค กลุ่มอาชีพศึกษาภาคกลางสังกัดกรมอาชีวศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคอายุต่างกัน มีความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่รายได้ขณะศึกษาต่างกัน มีความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคที่มีลักษณะที่พักอาศัยต่างกัน มีความรู้และเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน แต่การ ปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน

อนงค์ คำชู (2540: 158-163) เปรียบเทียบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ตามตัวแปรด้านส่วนตัวนักเรียน จากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง 6 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2539 พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมน้อยจะมีโอกาสสูบบุหรี่มาก ลักษณะที่พักอาศัยทัศนคติที่มีต่อการสูบบุหรี่ บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับปริมาณการสูบบุหรี่ ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ ได้แก่ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บรรยากาศการเรียนการสอน และการอบรมเลี้ยงดู สามารถ ร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสูบบุหรี่โดยรวม และรายด้านทั้ง 3 ด้าน

บุปผา ม้วยแก้ว (2542: 52-59) ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ด้านความรู้ เจตคติและการปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาริตถมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษามีความรู้เกี่ยวกับบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง มีเจตคติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง และมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่อยู่ในระดับต้องปรับปรุง นักเรียนชายระดับมัธยมศึกษาที่ระดับชั้นปีต่างกัน มีความรู้และการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการสูบบุหรี่แตกต่างกัน

จิรวรรณ สุตลาภา (2549: 99-104) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของการสูบบุหรี่ของนักศึกษา และประมาณการความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปริมาณอุปสงค์ในการสูบบุหรี่พบว่าปัจจัยที่มีความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่ออุปสงค์ของการสูบบุหรี่ของนักศึกษาที่สูบบุหรี่ คือ อายุเกรดเฉลี่ย และมาตรการการรณรงค์ต่างๆที่เกี่ยวกับการต่อต้านการสูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการการขึ้นราคาบุหรี่ ผลการศึกษาพบว่า เมื่อนักศึกษาที่สูบบุหรี่อายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 0.727 มวนต่อวัน และเมื่อนักศึกษาที่สูบบุหรี่ที่มีผลการเรียนดีขึ้น ด้วยเกรดเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.0 จะทำให้การสูบบุหรี่ลดลงประมาณ 2 มวนต่อวัน ผลของมาตรการขึ้นราคาบุหรี่ในปัจจุบัน ทำให้นักศึกษาลดการสูบบุหรี่ลงได้เท่ากับ 1,249 มวนต่อวัน ส่วนมาตรการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะและมาตรการแสดงภาพบนซอง มีผลน้อยกว่ามาตรการขึ้นราคาบุหรี่ โดยพบว่าทำให้การสูบบุหรี่ของนักศึกษาลดลงเท่ากับ 0.821 และ 0.38 มวนต่อวัน ตามลำดับ ในขณะที่รายได้ของครอบครัวมีผลน้อยมากต่อการเปลี่ยนแปลงการสูบบุหรี่ของนักศึกษา

อัจฉรา พงศ์พัฒนานุกุล (2544: 52-59) ได้วิเคราะห์อุปสงค์บุหรีของคนงาน เพื่อหาปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาการสูบบุหรีให้ลดลง โดยวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความน่าจะเป็นของการไม่เลิกบุหรีในอนาคต และปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์บุหรี รวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อความน่าจะเป็นของการสูบบุหรีของคนงาน โดยทำการสัมภาษณ์คนงานในโรงงานทั้งหมด 8 แห่งในเขตบางขุนเทียน ซึ่งปัจจัยที่ได้จากการวิเคราะห์แบบจำลองจะเป็นประโยชน์ในการสร้างมาตรการในการแก้ไขปัญหเกี่ยวกับบุหรี ผลการศึกษาชี้ว่าระดับการรับรู้ถึงอันตรายของโรคที่เกิดจากการสูบบุหรีมากขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์บุหรีของคนงานลดลงร้อยละ 2.4 ในทางกลับกัน ถ้าจำนวนชั่วโมงการทำงานต่อวันมากขึ้นร้อยละ 1 จะมีผลทำให้อุปสงค์บุหรีของคนงานมีมากขึ้นร้อยละ 0.5 หากคนงานสูบบุหรีมาเป็นระยะเวลานานเท่าไรก็จะมีโอกาสสูบบุหรีต่อไปในอนาคตมากขึ้นเท่านั้น ถ้ารัฐบาลเพิ่มราคาบุหรีให้สูงขึ้นจะมีผลทำให้ปริมาณการสูบบุหรีต่อวันของคนงานลดลงไม่มากนักดังนั้นกลไกราคาจึงมีผลน้อยต่อคนงาน และพบว่าคนงานที่มีเงินเดือนสูงมีความน่าจะเป็นในการสูบบุหรีน้อยกว่าคนงานที่มีเงินเดือนต่ำ ในส่วนของคนงานทุกคนที่ไม่สูบบุหรีในปัจจุบันนั้นจะไม่มีโอกาสสูบบุหรีในอนาคตแน่นอน เนื่องจากทราบว่า การสูบบุหรีจะทำให้เกิดโรค

นุกุล ร่วมสุข (2547: 134-137) ได้วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี พฤติกรรมการดื่มสุราของคนไทยและความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการสูบบุหรีและดื่มสุราของคนไทย ซึ่งประกอบไปด้วยตัวแปร รายได้ ราคา อายุ เพศ การมีโรคประจำตัว เขตการปกครอง ภูมิภาค ระดับการศึกษา อาชีพ สถานภาพสมรส ผลการศึกษา พบว่ารายได้และราคามีความสัมพันธ์เชิงลบกับความน่าจะเป็นในการเป็นผู้สูบบุหรี ส่วนเพศชายคนที่ร่างกายปกติและคนในชนบทมีความน่าจะเป็นในการเป็นผู้สูบบุหรีสูงกว่าเพศหญิงและคนที่มีโรคประจำตัวคนในเมืองตามลำดับ สำหรับคนที่อยู่ภาคใต้ คนที่มีการศึกษาระดับประถมหรือต่ำกว่าลูกจ้างเอกชน คนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่มีความน่าจะเป็นในการเป็นผู้สูบบุหรีสูงที่สุดในแต่ละกลุ่ม และเมื่ออายุมากขึ้นทำให้ความน่าจะเป็นในการเป็นผู้สูบบุหรีสูงขึ้น ซึ่งสูงสุดที่กลุ่มอายุ 46-55 ปี และจะลดลงเมื่อเข้าสู่วัยชรา ส่วนคนที่อยู่ภาคเหนือ คนที่จบการศึกษาระดับวิทยาลัย คนที่ทำงานราชการ คนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ มีความน่าจะเป็นในการเป็นผู้ดื่มสุราสูงที่สุดของแต่ละกลุ่มและเมื่ออายุมากขึ้นก็มีความน่าจะเป็นในการเป็นผู้ดื่มสุรามากขึ้น ซึ่งสูงที่สุดที่กลุ่มอายุ 26-35 ปี หลังจากนั้นก็จะลดลง สำหรับระดับราคาและรายได้จะมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความน่าจะเป็นในการเป็นผู้ดื่มสุรา นอกจากนี้ ยังได้ผลการศึกษาว่า พฤติกรรมการสูบบุหรีและดื่มสุราของคนไทยมีลักษณะเป็นคนที่สูบบุหรีจะมีแนวโน้มที่จะดื่มสุราด้วย

สุรางค์รัตน์ ไชยสถิต (2540: 80-83) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอุปสงค์ของการบริโภคบุหรีของไทย กรณีศึกษาโรงงานยาสูบกระทรวงการคลัง พบว่า อุปสงค์ของการบริโภคบุหรีของไทย คือ รายได้ โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงของรายได้จะทำให้อุปสงค์ของการบริโภค เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางเดียวกัน การพยากรณ์การบริโภคบุหรีของไทยในระยะเวลา 5 ปี คือตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ.2544 พบว่าในปี พ.ศ.2540 มีการบริโภคบุหรีลดลง ส่วนในปี

พ.ศ.2541 ถึง พ.ศ.2544 มีการบริโภค บุหรี่เพิ่มขึ้น โดยเพิ่มขึ้นในอัตราที่เท่ากันคือร้อยละ 3.4 ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2539 อุปสงค์ของการบริโภคบุหรี่ของไทยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 4 ต่อปี และประมาณร้อยละ 95 ของจำนวนประชากรทั้งหมดที่สูบบุหรี่จะเป็นเพศชาย โดยประชากรที่อยู่ในกลุ่มอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป และมีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษาและประถมศึกษาเป็นกลุ่มที่มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุด เมื่อพิจารณาราคาของบุหรี่จะเห็นได้ว่าราคาเฉลี่ยของบุหรี่ มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมากจาก 7 บาทต่อซอง ในปีพ.ศ.2529 เป็น 22 บาทต่อซองในปีพ.ศ. 2539 สำหรับผลกระทบของอุตสาหกรรมบุหรี่ นอกจากจะก่อให้เกิดผลดีทางด้านรายได้ ของเกษตรกร การจ้างงาน และรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศแล้ว อุตสาหกรรมบุหรี่ ยังก่อให้เกิดผลทางด้านลบต่อสุขภาพของคนในประเทศและสังคมเศรษฐกิจส่วนรวม ยังก่อให้เกิดความสูญเสียผลผลิตที่ควรจะได้รับจากแรงงานเนื่องจากประสิทธิภาพในการทำงานลดลง อันมีสาเหตุมาจากปวยเป็นโรคที่เกิดจากการสูบบุหรี่และในแต่ละปีรัฐบาลต้องเสียงบประมาณค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วยเหล่านี้เพิ่มมากขึ้น รัฐบาลจึงได้เข้ามามีบทบาทในการรณรงค์ต่อต้านบุหรี่ยังจริงจังในปีพ.ศ.2535 โดยตราพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ความร่วมมือกับภาคเอกชนในการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ ในการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลในการกำหนดอุปสงค์ของการบริโภค

คอสโทวา (Kostova, 2010: 15-17) ได้ศึกษาเรื่อง ราคาและความต้องการบุหรี่ การใช้ยาสูบของเยาวชนในประเทศกำลังพัฒนา โดยกล่าวถึงผลกระทบของราคานิรุธ การสูบบุหรี่ของเยาวชนในประเทศที่มีรายได้ต่ำ โดยสำรวจการใช้ยาสูบของเยาวชนทั่วโลกตามหลากหลายประเทศ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคนิรุธในหมู่เยาวชนในประเทศกำลังพัฒนา ศึกษาต้นตอสิ่งแวดล้อมต่างๆที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ยาสูบหรือรวมถึงการโฆษณา นิรุธ แคมเปญสื่อ ผลการศึกษา คือ การตอบสนองต่อราคาของการสูบบุหรี่ในหมู่เยาวชนในประเทศกำลังพัฒนาจะสูงกว่าการตอบสนองของราคาในประเทศสหรัฐอเมริกาด้วยเหตุผลสองประการ ประการแรกคือการที่มีรายได้ข้อจำกัดของบุคคลจากประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งจะมีผลในการตอบสนองราคาที่สูงขึ้น ประการที่สองพบว่าการต่อต้านนิรุธ การโฆษณา นิรุธและข้อจำกัดการเข้าถึงเยาวชนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมในการสูบบุหรี่ แต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งของการสูบบุหรี่ นอกจากนี้เรายังแสดงให้เห็นว่าการต่อต้านยาสูบจากแคมเปญสื่อ อาจจะมีประสิทธิภาพในการลดจำนวนครั้งในการสูบบุหรี่

ชาโคพลาและกลอสแมน (Chaloupka; & Grossman, 1996: 10-13) ได้ศึกษาราคา นโยบายการควบคุมยาสูบและนิรุธของเยาวชนเพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของนโยบายควบคุมการบริโภคยาสูบในหมู่เยาวชน นโยบายเหล่านี้รวมถึงภาษีนิรุธที่เพิ่มขึ้นภาษีสรรพสามิต(ซึ่งผลในการเพิ่มขึ้นของราคานิรุธ) ข้อจำกัดในการสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะและที่เอกชนที่ทำงาน และข้อจำกัดเกี่ยวกับการซื้อหาได้ง่ายของผลิตภัณฑ์ยาสูบให้กับเยาวชน โดยทำการสำรวจของ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่เกรดแปด เกรดสิบและเกรดสิบสองดำเนินการโดยมหาวิทยาลัยมิชิแกน ของสถาบันวิจัยสังคม นำข้อมูลมาจากปี 1992 ถึง 1994 ผลจากการศึกษาชี้ว่า นโยบายการควบคุมยาสูบจะมีประสิทธิภาพในการลดการสูบบุหรี่ของเยาวชน ค่าเฉลี่ยของความยืดหยุ่นของราคาโดยรวมโดยประมาณของความต้องการบุหรี่ของเยาวชน บ่งชี้ว่าการเพิ่มขึ้นของภาษีสรรพสามิตบุหรี่จะนำไปสู่การลดสูบบุหรี่ของเยาวชน ในทำนองเดียวกันข้อจำกัดในการสูบบุหรี่ในที่สาธารณะจะช่วยลดจำนวนครั้งในการสูบบุหรี่ในหมู่เยาวชน ในขณะที่ข้อจำกัด เกี่ยวกับการสูบบุหรี่ในโรงเรียนจะลดการสูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามข้อจำกัดในการเข้าถึงของเยาวชนในการซื้อผลิตภัณฑ์ยาสูบ จะมีผลกระทบเพียงเล็กน้อยเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของเยาวชน ซึ่งแสดงถึงการบังคับใช้กฎหมายนี้ค่อนข้างต่ำ

ชาโคลพกา (Chaloupka. 1990: 19-20) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับชายและหญิงและติดยาเสพติด การสูบบุหรี่ ศึกษารูปแบบของการติดยาเสพติดแยกตามเพศและเปรียบเทียบพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของชายและหญิง โดยใช้ข้อมูลจากบุคคลในประเทศสหรัฐอเมริกา มุ่งเน้นไปที่การศึกษาความแตกต่างในการสูบบุหรี่ พฤติกรรมของผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากการมีสุขภาพที่แตกต่างกัน ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการสูบบุหรี่สำหรับคนทุกเพศ และความแตกต่างในการตอบสนองของบุคคลไปยังแคมเปญต่อต้านการสูบบุหรี่ที่รณรงค์มาแล้ว 25 ปี ในอดีตผู้ชายสูบบุหรี่ในอัตราที่สูงกว่าผู้หญิงแต่ความแตกต่างในการสูบบุหรี่ของทั้งสองเพศลดลงจนแตกต่างกันน้อยมาตั้งแต่ 1964 กล่าวคือ ในขณะที่ร้อยละ 52.9 ของผู้ชายสูบบุหรี่ ผู้หญิงจะสูบบุหรี่เพียงร้อยละ 34.1 มีการพยายามลดสัดส่วนของผู้หญิงที่สูบบุหรี่ โดยปี 1985 การสูบบุหรี่อัตราเพศชายลดลงร้อยละ 33 ในขณะที่อัตราเพศหญิงเปรียบได้ลดลงไปเพียงร้อยละ 28 และจากการสำรวจแสดงให้เห็นว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่ายี่สิบปีจะเริ่มสูบบุหรี่ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าผู้หญิงที่ตั้งครรภ์และสูบบุหรี่เผชิญความเสี่ยงต่อสุขภาพ ได้แก่ เด็กทารกที่คลอดออกมาจากแม่ที่สูบบุหรี่จะมีน้ำหนักน้อย การมีภาวะแท้งคุกคาม อัตราเด็กผู้หญิงที่สูบบุหรี่ระหว่างตั้งครรภ์ยังคงสูงขึ้น และมีอัตราการตายของทารกสูงขึ้น มีความเสี่ยงของกลุ่มอาการของโรคการตายฉับพลันของทารกเพิ่มมากขึ้น เกิดผลร้ายต่อการเติบโตระยะยาวของเด็กทางปัญญา การศึกษาโดยนักเศรษฐศาสตร์ที่พิจารณาความต้องการสำหรับการสูบบุหรี่โดยชายและหญิงแยกจากกันอย่างมีนัยสำคัญ ตัวอย่างเช่น Atkinson และ Skegg ในปีค.ศ.1973 พบว่าผู้ชายไม่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาราคาบุหรี่ แต่ไม่ตอบสนองต่อการประชาสัมพันธ์เชิงลบเกี่ยวกับบุหรี่ Mullahy ค.ศ.1985พบว่าผู้ชายมีการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของราคาราคาบุหรี่ของมากกว่าผู้

เซย์ (Hsieh. 1996: 14-16) ได้ศึกษาความรู้ด้านสุขภาพและการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ในประเทศไต้หวัน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ที่ผ่านมาในประเทศไต้หวัน มีผลในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน จากนโยบายที่ให้ข้อมูลประชาชนเกี่ยวกับอันตรายและผลกระทบของการสูบบุหรี่ ซึ่งมีประสิทธิภาพในการลดการสูบบุหรี่และลดอัตราการมีส่วนร่วมของการสูบบุหรี่ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้ยังพบว่าอัตราการมี

ส่วนร่วมของการสูบบุหรี่ระหว่างเพศในไต้หวันนั้นสูงกว่าในหลายประเทศที่พัฒนา ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังคงต้องมีการรณรงค์ต่อต้านการสูบบุหรี่ในไต้หวันต่อไป โดยต้องเพื่อเพิ่มการรับรู้ของประชาชนเกี่ยวกับอันตรายต่อสุขภาพจากการสูบบุหรี่ เช่น การเพิ่มความเข้มข้นของการโฆษณาต่อต้านการสูบบุหรี่ในโทรทัศน์ เพื่อที่จะไปเพิ่มความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน ถ้านำมาใช้นโยบายที่ทำให้ความรู้ด้านสุขภาพของประชาชน จะมีการลดการสูบบุหรี่ลงร้อยละ 56 ของผู้ที่สูบบุหรี่ แต่จากความพยายามของรัฐบาลที่ให้ความรู้แก่ประชาชน ก็ยังคงพบอัตราการสูบบุหรี่ในเพศชายอยู่ในระดับสูงที่ถึงร้อยละ 22 จากจำนวนผู้ที่สำรวจ ดังนั้นการกำหนดนโยบายสาธารณะที่จะกีดกันการสูบบุหรี่ เช่น ภาษีอากรและกฎระเบียบ เป็นต้น จำเป็นต้องมีนโยบายต่างๆ เพื่อลดอัตราการสูบบุหรี่ต่อไป

แซนเดอร์ (Sander. 1994: 6-9) ได้สรุปการศึกษาเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ พบว่าการศึกษจะช่วยลดอัตราการสูบบุหรี่ โดยเฉพาะเพศชายในช่วงอายุ 25-54 ปี แต่ไม่ช่วยลดอัตราการสูบบุหรี่ในช่วงอายุ 55-64 ปี และการศึกษาจะช่วยลดอัตราการสูบบุหรี่ในเพศหญิงในช่วงอายุ 25-44 ปี แต่ไม่ช่วยลดอัตราการสูบบุหรี่ในช่วงอายุ 45-64 ปี

เซงและซิง (Chen; & Xing. 2011: 17-18) ได้สรุปว่า ภาษีสรรพสามิตเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมการบริโภคบุหรี่ โดยมีการจำลองนโยบายภาษีสรรพสามิต เพื่อทดสอบผลกระทบที่มีต่อการบริโภคบุหรี่ พบว่าหากราคาของบุหรี่เพิ่มขึ้นผู้บริโภคจะลดการบริโภคบุหรี่ แม้ว่าพวกเขาจะสามารถเลือกที่จะบริโภคบุหรี่ที่มีคุณภาพต่ำ

ลิง (Ling. 2008: 11-12) ผลศึกษาพบว่า จากการสำรวจพบว่าผู้เคยสูบบุหรี่ร้อยละ 28.9 ของจำนวนผู้ที่สำรวจทั้งหมด การรณรงค์และโฆษณาเกี่ยวกับการลดและเลิกสูบบุหรี่ มีประสิทธิภาพในการลดการสูบบุหรี่ แต่ควรเพิ่มการโฆษณาเพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ของเยาวชนและคนหนุ่มสาว ได้แก่ สถานบันเทิง สวนสาธารณะ เป็นต้น

เคนเคิล (Kenkel. 2007: 5-7) ได้ศึกษา ผู้กำหนดนโยบายจำนวนมากยังคงใช้ภาษีสรรพสามิตเป็นเครื่องมือในการควบคุมการบริโภคบุหรี่ ผลการศึกษาพบว่าการขึ้นภาษีสรรพสามิตมีผลต่อการลดการสูบบุหรี่ในเยาวชนมากกว่าผู้ใหญ่ถึงสองเท่า แต่การขึ้นภาษีสรรพสามิตไม่มีผลกับการเลิกบุหรี่ และผลการศึกษายังพบว่าการมีส่วนร่วมในการสูบบุหรี่ในอดีตของเยาวชน จะมีผลกับการเริ่มต้นสูบบุหรี่ของเยาวชน

แลนซ์ (Lance. 2003: 18-21) ได้สรุปว่า บุคคลที่รายได้สูงจะมีโอกาสน้อยที่จะมีส่วนร่วมในการสูบบุหรี่ นี่อาจสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักในเรื่องสุขภาพ ในประเทศสหรัฐอเมริกา การเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นมักจะมาพร้อมกับความพยายามลดการสูบบุหรี่ แต่ในประเทศที่ระดับรายได้ต่ำกว่าดังเช่นประเทศจีนและรัสเซียจะส่งผลในการตอบสนองราคาที่ต่ำกว่า ดังนั้นในประเทศที่กำลังพัฒนาเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้น จะส่งผลในการตอบสนองน้อยกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว

เชอร์รี่ (Sherry. 2001: 6-9) ได้สรุปผลการวิจัย การขึ้นภาษีสรรพสามิตไม่มีผลต่อผู้ที่สูบบุหรี่อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานานในช่วงต้น บุหรี่มวนแรกส่วนใหญ่มาจากเพื่อน หลังจากเริ่มต้นสูบบุหรี่จะปรับมาซื้อบุหรี่ของตัวเองหรือให้บุคคลอื่นซื้อบุหรี่ ราคาที่สูงขึ้นของบุหรี่เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดใน การเลิกบุหรี่ การโฆษณาบุหรี่และกิจกรรมส่งเสริมการขายเป็นการเพิ่มโอกาสของการทดลองสูบบุหรี่ในเยาวชน

โพลเวล (Powell. 2005: 8-11) ได้ศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของเยาวชน นโยบายการควบคุมการสูบบุหรี่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ทั้งทางตรงและผลทางอ้อมของเยาวชน แสดงให้เห็นว่ามาตรการหรือการรณรงค์ทางสังคมเกี่ยวกับการไม่สูบบุหรี่จะช่วยควบคุมและลดการสูบบุหรี่ของเยาวชนลงได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2555 ในกรุงเทพมหานคร ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นในซึ่งเป็นเขตที่รอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและบริเวณสยามสแควร์ ได้แก่ เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขตดุสิต เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตพญาไท เขตสาทร เขตบางรัก เขตสัมพันธวงศ์ เป็นต้น เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษา มีจำนวน 27 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 29,397 คน และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา มีจำนวน 20 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 12,535 คน สรุปรวมโรงเรียน ทั้งหมด 47 โรงเรียน และจำนวนนักเรียน ทั้งหมด 41,932 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 180 คน และจากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 180 คน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มนักเรียนแบบโควตา(Quota Sampling) จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา โดยจัดโควตาให้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน รวมจำนวน 180 คน และสุ่มนักเรียนแบบโควตาจากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนโดยจัดโควตาให้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน รวมจำนวน 180 คน

ที่ 5 จำนวน 60 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน รวมจำนวน 180 คน สรุปสุมนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 360 คน

ขั้นตอนที่ 3 สุ่มตัวอย่างนักเรียน โดยใช้การสุ่มแบบบังเอิญ(Accidental Sampling)จากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน รวมจำนวน 180 คน และจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 60 คน และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 60 คน รวมจำนวน 180 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลปฐมภูมิ(Primary data) เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในปี พ.ศ.2555 โดยการสัมภาษณ์นักเรียนที่สุ่มสุ่มในระดั้มัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 360 คน ถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การสูบบุหรี่เป็นแบบสอบถามที่สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดที่กำหนดขึ้น โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

ลักษณะแบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามลักษณะแบบเลือกตอบ ปลายเปิดและแบบระดับความคิดเห็น โดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เกรดเฉลี่ยสะสม ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สถานภาพของบิดามารดา ลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของคนในครอบครัว การสูบบุหรี่ของเพื่อน จำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวัน ประเภทของบุหรี่ที่สูบ ราคาของบุหรี่ที่สูบ สาเหตุที่สูบบุหรี่ สาเหตุที่ลดและเลิกบุหรี่ มีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) และคำถามปลายเปิด

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแบบสอบถาม ให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2. จัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดของการศึกษาในบทที่ 2 โดยพิจารณาถึงรายละเอียดที่ครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมายและสมมุติฐานของการวิจัย

การทดสอบเครื่องมือ

ในการศึกษาได้ทำการสร้างแบบสอบถาม โดยที่ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบหรือทดลองตรวจสอบความถูกต้องความเข้าใจในคำถามของแบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนที่สุ่มสุจริตของโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย โดยทดสอบร้อยละ 10 คิดเป็นจำนวน 36 คน และนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อความเหมาะสมก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มที่ศึกษาจริง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้

1.1 หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.2 ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

1.3 หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่/

2. เกี่ยวข้องแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 ชุด โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามจำนวน 360 ชุด โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้น ใช้ถามกลุ่มนักเรียนทั้งที่สุ่มสุจริตและไม่สุ่มสุจริต จำนวน 360 คน ผู้วิจัยใช้สถานที่ในการสุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครชั้นในซึ่งเป็นเขตที่รอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและบริเวณสยามสแควร์ ได้แก่ เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขตดุสิต เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตพญาไท เขตสาทร เขตบางรัก เขตสัมพันธวงศ์ เป็นต้น เนื่องจากบริเวณสยามสแควร์เป็นสถานที่ที่เยาวชนกลุ่มของวัยรุ่นทั้งทางด้านการศึกษาและความบันเทิง และบริเวณอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิเป็นศูนย์การคมนาคมที่มีรถโดยสารให้บริการหลากหลายเส้นทาง จึงเป็นบริเวณที่เยาวชนมาโดยสารรถที่บริเวณนี้ ทำให้สามารถได้กลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย และตรงตามความต้องการ อีกทั้งยังเอื้ออำนวยต่อการตอบแบบสอบถาม เพราะกลุ่มตัวอย่างนั้นจะต้องใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามพอสมควรและแบบสอบถามเกี่ยวกับการสุ่มสุจริตนี้ เป็นข้อมูลส่วนบุคคลทางด้านลบ ซึ่งอาจไม่สะดวกในการติดต่อโรงเรียนเพื่อขอข้อมูล ซึ่งอาจจะไม่ได้ข้อมูลที่ตรงตามความเป็นจริง และระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2555 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จะทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา และนำมาประกอบคำอธิบายผลการวิจัย

2.3 นำข้อมูลฉบับที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์มาทำการลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ และแปลผลข้อมูลทางสถิติต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล(Editing) ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้กลับมา แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกไป เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การลงรหัส (Coding) โดยการนำแบบสอบถามแต่ละชุดมาลงรหัสของคำตอบแต่ละข้อเพื่อแปลงข้อมูลที่เก็บได้เป็นรหัส นำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3. ประมวลผล(Processing)ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามฉบับที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาลงบันทึกลงในคอมพิวเตอร์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยโปรแกรมSPSS (Statistics Package for the Social Sciences) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพรรณนาและทดสอบสมมติฐาน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการไคสแควร์ (Chi – Square's Test) ซึ่งได้จากข้อมูลแบบสอบถามทั้งหมด 360 ชุด การทดสอบสมมติฐานใช้ไคสแควร์(Chi – Square) ซึ่งเป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว โดยตรวจสอบว่าตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญหรือไม่ (กัลยา, 2545: 200-203) ทั้งนี้เพื่ออธิบายถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีสูตรคำนวณทางสถิติ ดังนี้

$$\text{ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบ } \chi^2 = \sum_{i=1}^r \sum_{j=1}^c \frac{[N_{ij} - E(N_{ij})]^2}{E(N_{ij})}$$

โดยที่ N_{ij} เป็นความถี่ที่สังเกตได้

$E(N_{ij})$ เป็นความถี่ที่สังเกตได้ที่

$ij = \frac{N_{ri} N_{cj}}{N}$ หรือความถี่ที่ประมาณได้ (Expected frequency)

r, C เป็นจำนวนคุณลักษณะตามแกนนอนและแกนตั้งตามลำดับ

i, j เป็นประเภทคุณลักษณะตามแกนนอนและแกนตั้งตามลำดับ

โดยในการทดสอบต้องการหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว จะพิจารณาการทดสอบความเป็นอิสระกันของตัวแปรทั้งสอง โดยกำหนดสมมติฐานในการทดสอบดังนี้

สมมติฐานหลัก(H_0) ตัวแปรทั้งสองที่ทำการทดสอบไม่มีความสัมพันธ์กัน

สมมติฐานรอง(H_1) ตัวแปรทั้งสองที่ทำการทดสอบมีความสัมพันธ์กัน

4.2 การวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) สามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$Q = \beta_0 + \sum_{i=1}^9 \beta_{1i} X_{1i} + \beta_2 X_2 + \sum_{i=1}^{10} \beta_{3i} X_{3i} + \sum_{i=1}^8 \beta_{4i} X_{4i} + e$$

โดยที่ Q คือ ปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

X_{1i} คือ ตัวแปรทางปัจจัยทางประชากรและสังคม คือ เพศ อายุ ระดับชั้นเรียน เกรดเฉลี่ย ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา สถานภาพของบิดามารดา

X_2 คือ ตัวแปรทางปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว

X_{3i} คือ ตัวแปรทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการทางด้านราคา ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต และมาตรการที่ไม่ใช่ราคา ได้แก่ มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ มาตรการห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา มาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์

X_{4i} คือ ตัวแปรทางด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ ได้แก่ กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่ ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย ห้ามแบ่งขายบุหรี่ ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด ห้ามแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่ ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใด ๆ บนซองบุหรี่ จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่

β_0 คือ เป็นระยะตัดแกน Y หรือค่าเริ่มต้นของเส้นสมการถดถอย

$\beta_0, \beta_{1i}, \beta_2, \beta_{3i}, \beta_{4i}$ คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย (Regression Coefficient) ของตัวแปรอิสระ

e คือ ความคลาดเคลื่อนอย่างสุ่ม

ค่าทางสถิติที่อธิบายความสอดคล้องของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

ในการวิเคราะห์ความถดถอยนั้นจะเป็นการประมาณความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ X ต่อตัวแปรตาม Y โดยทำการสร้างสมการความถดถอยเพื่อใช้ในการทำนายตัวแปรตามหรือสิ่งที่เราสนใจศึกษา ซึ่งในการตรวจสอบว่าสมการความถดถอยนั้น สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้ดีหรือไม่ นั้น โดยส่วนใหญ่แล้วจะดูจากสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (Coefficient of determination หรือ R^2)

สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ หรือ R^2 หมายถึง สัดส่วนที่ตัวแปร X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปร Y ได้ ดังนั้นถ้า R^2 มีค่ามากแสดงว่า Y และ X มีความสัมพันธ์กันมาหรือแสดงว่าตัวแปรอิสระของสมการความถดถอยนั้น สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้มาก คุณสมบัติของ R^2 ได้แก่ R^2 ไม่มีหน่วย และถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ที่ X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลง Y มีค่ามากหรือ X และ Y มีความสัมพันธ์กันมาก แต่ถ้า R^2 มีค่าเข้าใกล้ 0 แสดงว่าเปอร์เซ็นต์ที่ X สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของ Y มีค่าน้อย

การตรวจสอบเงื่อนไขของการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ

1. ปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน (Multicollinearity) การประมาณสมการถดถอยเชิงซ้อนแบบพหุคูณหรือกรณีที่มีตัวแปรอิสระมากกว่า 1 ตัวแปรนั้น ในทางทฤษฎีนั้นเราได้สมมติว่าตัวแปรอิสระเหล่านั้นต้องไม่มีความสัมพันธ์กัน การเกิด Multicollinearity นั้นอาจจะเกิดได้หลายสาเหตุ ได้แก่ วิธีในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งการเก็บข้อมูลตัวแปรอิสระนั้นค่าของมันอาจจะถูกจำกัดช่วง ข้อจำกัดของโมเดลหรือประชากรที่ถูกสุ่ม เช่น ต้องการประมาณสมการการบริโภคไฟฟ้ากับรายได้และ ขนาดของที่พักอาศัย ซึ่งตัวแปรสองตัวนั้นอาจจะมีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากครอบครัวที่มีรายได้สูงมักจะมีที่พักอาศัยขนาดใหญ่ด้วย เป็นต้น เหตุผลอื่นๆ กรณีที่เกิด Multicollinearity เช่น กรณีที่เกิดกับข้อมูลแบบอนุกรมเวลา(Time Series) ซึ่งตัวแปรอิสระในแบบนั้นอาจจะมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เช่น การประมาณสมการการบริโภคกับ รายได้ ความมั่งคั่ง จานวนประชากร ซึ่งตัวแปรอิสระเหล่านี้อาจจะมีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงที่เหมือนกันไม่มากนัก ซึ่งทำให้ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน

2. ปัญหาความเกี่ยวพันด้านเวลา (Autocorrelation)

กรณีข้อมูลที่เป็นแบบอนุกรมเวลานั้นเป็นไปได้ว่าข้อมูลในแต่ละช่วงเวลานั้นอาจมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้ เมื่อเกิดสถานการณ์เช่นนี้ก็จะทำให้ Error term ไม่เป็นไปตามข้อสมมติเกี่ยวกับการประมาณสมการถดถอย นั่นคือ $E(u_i, u_j) \neq 0$ เมื่อ $i \neq j$ ซึ่งเกิดจากเหตุผลหลายประการ ได้แก่ ความเฉื่อย หมายถึง ความเคลื่อนไหวอย่างช้าๆ ลักษณะเด่นของข้อมูลแบบอนุกรมเวลาในทางเศรษฐศาสตร์นั้นมักจะมี ความเฉื่อย เช่น การจ้างงานหรือวัฏจักรธุรกิจ กล่าวคือ เมื่อเริ่มอยู่ที่จุดต่ำสุดของภาวะการถดถอย เมื่อมีการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจก็จะทำให้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลาดังกล่าวเริ่มเคลื่อนไปทิศทางที่สูงขึ้น ดังนั้น โดยตัวของมันเองมันจึงมีแรงขับในตัวมันเองและดำเนินไป จนกว่าจะมีปัจจัยอย่างอื่นมากระทบที่ทำให้มันซาลง เช่น การเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยหรือการเพิ่มภาษี เป็นต้น ดังนั้นข้อมูลของช่วงเวลาก่อนหน้าอาจจะส่งผลในช่วงเวลาถัดไป จึงทำให้ข้อมูลสองช่วงเวลาต่อเนื่องกันมีความสัมพันธ์กันได้ เป็นต้น (นิตพงษ์ สงคริโรจน์, 2553: 3)

3. ปัญหาความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) คือ การที่ $E(u_i^2) \neq \sigma^2$ ซึ่งมีหลายสาเหตุ ได้แก่ การกำหนดตัวแบบที่ไม่ถูกต้อง โดยละเลยตัวแปรอิสระบางตัว ทำให้ค่าตัว

รบกวนอาจจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระที่ถูกกละเลยตัวนั้น หรือข้อมูลประเภทภาคตัดขวาง (cross section data) ข้อมูลประเภทนี้ค่าความแปรปรวนของตัวรบกวนที่เกิดขึ้นในแต่ละค่าสังเกต (observation) อาจไม่คงที่ มีโอกาสมากเมื่อเทียบกับกรณีข้อมูลเป็นแบบอนุกรมเวลา (time series) ทั้งนี้เพราะค่าสังเกตของข้อมูลประเภทภาคตัดขวางจะมีความแตกต่างกันตามขนาดหรือลำดับ แต่ข้อมูลอนุกรมเวลาจะไม่มี ความแตกต่างในประเด็นนี้ เช่น ในการคำนวณหาฟังก์ชันการถอยร่น $S_i = a + bY_i + U_i$ ในกรณีที่เก็บข้อมูลจากครอบครัวที่มีรายได้ต่าง ๆ กัน ในช่วงเวลาหนึ่ง มักจะพบว่า ครอบครัวที่มีรายได้สูง จะมีการผันแปรทางด้านรายได้ออมมากกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ เพราะครอบครัวที่มีรายได้สูงเมื่อมีการผันแปรทางด้านรายได้จะมีการปรับเปลี่ยนการออมค่อนข้างมาก ทั้งนี้เพื่อพยายามรักษาระดับการบริโภคให้คงเดิม เช่น ถ้ารายได้ลดลงจะไม่ลดการบริโภค หากแต่จะลดการออมลง แต่สำหรับครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ เมื่อรายได้ลดลงมักจะลดการบริโภค (ถวิล นิลใบ, 2540: ออนไลน์)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 180 คน และจากโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 180 คน นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างและความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังตาราง 5 – 4 ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ และเกรดเฉลี่ย

หน่วย: คน(ร้อยละ)			
ตัวแปร	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
เพศ			
ชาย	88 (74.6)	117 (48.3)	205 (56.9)
หญิง	30 (25.4)	125 (51.7)	155 (43.1)

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ตัวแปร	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
อายุ			
15 ปี	3 (2.5)	8 (3.3)	11 (3.1)
16 ปี	21 (17.8)	70 (28.9)	91 (25.3)
17 ปี	35 (29.7)	110 (45.5)	145 (40.3)
18 ปี	55 (46.6)	54 (22.3)	109 (30.3)
19 ปี	4 (3.4)	0 (0.0)	4 (1.1)
เกรดเฉลี่ย			
1.50 – 2.00	9 (7.6)	6 (2.5)	15 (4.2)
2.01 – 2.50	23 (19.5)	21 (8.7)	44 (12.2)
2.51 – 3.00	38 (32.2)	44 (18.2)	82 (22.8)

ตาราง 5 (ต่อ)

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ตัวแปร	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
เกรดเฉลี่ย			
3.01 – 3.50	32 (27.1)	79 (32.6)	111 (30.8)
3.51 – 4.00	16 (13.6)	92 (38)	108 (30)

ที่มา: จากการคำนวณข้อมูล

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดา และอาชีพของมารดา

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ตัวแปร	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
ระดับการศึกษาของบิดามารดา			
ต่ำกว่า ม.ต้น	10 (8.5)	15 (6.2)	25 (6.9)
ม.ต้น	24 (20.3)	16 (6.6)	40 (11.1)
ม.ปลาย/ปวช.	16 (13.6)	20 (8.3)	36 (10.0)
อนุปริญญา/ปวส.	13 (11.0)	15 (6.2)	28 (7.8)

ตาราง 6 (ต่อ)

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ตัวแปร	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
ระดับการศึกษาของบิดามารดา ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	55 (46.6)	176 (72.7)	231 (64.2)
อาชีพบิดา			
รับราชการ	32 (27.1)	52 (21.5)	84 (23.3)
รัฐวิสาหกิจ	12.0 (10.2)	21.0 (8.7)	33.0 (9.2)
พนักงานเอกชน	12 (10.2)	18 (7.4)	30 (8.3)
เกษตรกรรม	6 (5.1)	1 (0.4)	7 (1.9)
รับจ้างทั่วไป	22 (18.6)	58 (24.0)	80 (22.2)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	34 (28.8)	83 (34.3)	117 (32.5)
อื่นๆ	0 (0.0)	9 (3.7)	9 (2.5)
อาชีพมารดา			
รับราชการ	16 (13.6)	36 (14.9)	52 (14.4)

ตาราง 6 (ต่อ)

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ตัวแปร	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
อาชีพมารดา			
รัฐวิสาหกิจ	12 (10.2)	15 (6.2)	27 7.5
พนักงานเอกชน	18 (15.3)	27 (11.2)	45 12.5
เกษตรกรรม	7 (5.9)	6 (2.5)	13 3.6
รับจ้างทั่วไป	24 (20.3)	63 (26.0)	87 24.2
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	25 (21.2)	52 (21.5)	77 21.4
อื่นๆ	16 (13.6)	43 (17.8)	59 16.4

ที่มา: จากการคำนวณข้อมูล

จากตาราง 5 และ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 205 คน คิดเป็นร้อยละ 56.9 และเพศหญิงจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 43.1 โดยเพศชายจะสูบบุหรี่มากกว่าเพศหญิงถึง 3 เท่า และกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.6 พิจารณาความแตกต่างระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างเพศชายที่สูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 74.6 และกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่สูบบุหรี่คิดเป็นร้อยละ 25.4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายและเพศหญิงที่สูบบุหรี่มีจำนวนแตกต่างกันไม่มาก และกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ที่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51 – 3.00 พบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีความแตกต่างระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ไม่แตกต่างกันมากนัก ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.4 และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.51 – 4.00 ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่บิดามารดามีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 46.6 และ

72.7 ตามลำดับ พบว่าระดับการศึกษาของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างยิ่งสูง จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ยิ่งมากขึ้น และอาชีพของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 28.8 และ 21.2 ตามลำดับ พบว่าทั้งกลุ่มตัวอย่างที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพรับราชการ มีจำนวนผู้สูบบุหรี่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของบิดามารดา

หน่วย: คน(ร้อยละ)

สถานภาพของบิดามารดา	สูบบุหรี่	ไม่สูบบุหรี่	รวม
อยู่ด้วยกัน	57 (48.3)	201 (83.1)	258 (71.7)
หย่าร้างกัน	52 (44.1)	28 (11.6)	80 (22.2)
บิดาและมารดาเสียชีวิต	0 (0.0)	4 (1.7)	4 (1.1)
บิดาเสียชีวิต	6 (5.1)	3 (1.2)	9 (2.5)
มารดาเสียชีวิต	3 (2.5)	6 (2.5)	9 (2.5)

ที่มา: จากการคำนวณข้อมูล

จากตาราง 7 สถานภาพของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 และบิดาและมารดาหย่าร้างจำนวน 52 คน คิดเป็น ร้อยละ 44.1 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ บิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 83.1 พบว่าสถานภาพของบิดามารดาของกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่หย่าร้างกันถึงร้อยละ 44.1

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างและความคิดเห็นเกี่ยวกับ มาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่

2.1 พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุที่เริ่มสูบบุหรี่

อายุที่เริ่มสูบบุหรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ก่อนอายุ 16 ปี	64	54.2
16 ปี	29	24.6
17 ปี	23	19.5
18 ปี	2	1.7
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 9 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่สูบบุหรี่จนถึงปัจจุบัน

ระยะเวลาที่สูบบุหรี่จนถึงปัจจุบัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 1 ปี	92	78.0
มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี	14	11.8
มากกว่า 2 ปี แต่ไม่เกิน 5 ปี	12	10.2
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 8 และ 9 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่มาตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนต้น นั่นคือตั้งแต่ก่อนอายุ 16 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.2 โดยเฉพาะอายุ 15 ปีที่นักเรียนจะเริ่มสูบบุหรี่กัน มากจาก กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่สูบบุหรี่จนถึงปัจจุบันไม่เกิน 1 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0 นั่นคือส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่ตั้งแต่อายุ 15 ปี มาจนถึงอายุ 16 ปี ดังตาราง 4 และ รองลงมา คือ มากกว่า 1 ปี แต่ไม่เกิน 2 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.8 ตามลำดับ

ตาราง 10 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุการสูบบุหรี่ครั้งแรก

สาเหตุการสูบบุหรี่ครั้งแรก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อยากทดลองสูบ	57	48.3
เพื่อนชักชวนสูบ	31	26.3
สูบเพื่อเข้าสังคม	18	15.2
สูบเพราะความเครียด	12	10.2
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 11 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่ของคนในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

การสูบบุหรี่ของคนในครอบครัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พ่อสูบบุหรี่	133	28.8
แม่สูบบุหรี่	30	6.5
พี่ชายหรือพี่สาวสูบบุหรี่	46	10.0
น้องชายหรือน้องสาวสูบบุหรี่	11	2.4
ญาติสูบบุหรี่	76	16.5
ไม่มีคนสูบบุหรี่เลย	161	34.7
อื่นๆ	5	1.1
รวม	462	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 10 และ 11 พบว่าสาเหตุของการสูบบุหรี่ครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เนื่องจากอยากทดลองสูบมี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมา คือ เพื่อนชักชวนสูบ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 26.3 ตามลำดับ สมาชิกในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่มีคนสูบบุหรี่เลย จำนวน 161 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.7 รองลงมา คือ พ่อสูบบุหรี่ จำนวน 133 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.8

ตาราง 12 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของบุหรื

ประเภทของบุหรื	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บุหรืในประเทศ	33	28.0
บุหรืต่างประเทศ	85	72.0
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 12 ถึง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สูบบุหรืต่างประเทศ ร้อยละ 72.0 และสูบบุหรืในประเทศ ร้อยละ 28.0 ตามลำดับ

จากตาราง 13 และตาราง 14 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรืในประเทศส่วนใหญ่นิยมสูบบุหรืยี่ห้อสายฝน จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 84.8 SMS จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 12.2 และกรองทิพย์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.0 ตามลำดับ และกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรืในประเทศส่วนใหญ่นิยมสูบบุหรืยี่ห้อ LM จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 43.5 รองลงมา คือ marlboro จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8 ตามลำดับ

ตาราง 13 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรืในประเทศ

ยี่ห้อของบุหรืในประเทศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
SMS	4	12.2
สายฝน	28	84.8
กรองทิพย์	1	3.0
รวม	33	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 14 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรี่ยี่ห้อต่างประเทศ

ยี่ห้อของบุหรี่ยี่ห้อต่างประเทศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
Dunhill (Switch)	1	1.2
Esse	2	2.3
LM	37	43.5
lucky strike	2	2.4
marlboro	27	31.8
mild seven	10	11.7
wonder	6	7.1
รวม	85	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 15 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามราคาบุหรี่ยี่ห้อ

ราคาบุหรี่ยี่ห้อ(ต่อมวน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 3 บาท	25	21.2
มากกว่า 3 บาทและไม่เกิน 6 บาท	77	65.2
มากกว่า 6 บาท	16	13.6
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 16 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามจำนวนบุหรืที่สูบ

จำนวนบุหรืที่สูบ(ต่อวัน)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 มวน	30	25.4
5-10 มวน	70	59.3
มากกว่า 10 มวน	18	15.3
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 15 และ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมสูบบุหรืไม่เกิน 6 บาท โดยที่นิยมสูบบุหรืมวนละมากกว่า 3 บาทและไม่เกิน 6 บาท ร้อยละ 65.2 รองลงมา คือ ไม่เกิน 3 บาท จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สูบบุหรื 5 – 10 มวนต่อวัน ร้อยละ 59.3 รองลงมา คือ จำนวนน้อยกว่า 5 มวนต่อวัน ร้อยละ 25.4 ตามลำดับ

ตาราง 17 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานที่ซื้อบุหรื

สถานที่ซื้อบุหรื	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ร้านขายของชำ	62	52.5
ร้านสะดวกซื้อ	14	11.9
ฝากซื้อกับผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปี	34	28.8
ซื้อผ่านอินเทอร์เน็ต	8	6.8
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 17 พบว่า ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อบุหรืที่ร้านขายของชำคิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา คือ ฝากซื้อกับผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.8 ตามลำดับ

ตาราง 18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความพยายามที่จะลดการสูบบุหรี่

ความพยายามที่จะลดการสูบบุหรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่พยายามลด	49	41.5
พยายามลด	53	44.9
พยายามลด แต่ไม่สำเร็จ	16	13.6
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุที่พยายามลดการสูบบุหรี่

สาเหตุที่พยายามลดการสูบบุหรี่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พ่อแม่ขอร้อง	16	13.6
เพื่อนขอร้อง	11	9.3
เลิกด้วยตนเอง	75	63.6
เป็นโรคแล้วแพทย์แนะนำ	1	0.8
คนรอบข้างไม่ยอมรับ	6	5.1
ญาติขอร้อง	2	1.7
แฟนขอร้อง	2	1.7
รู้สึกว่าร่างกายไม่แข็งแรง	3	2.5
กลัวที่จะเกิดโรคที่มาจาก การสูบบุหรี่	2	1.7
รวม	118	100.0

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 18 และตาราง 19 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พยายามลดการสูบบุหรี่ ร้อยละ 44.9 ในขณะที่ไม่พยายามลด ร้อยละ 41.5 ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันมาก และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พยายามลดการสูบบุหรี่ด้วยตัวเอง ร้อยละ 63.6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นวัยแห่งการอยากทดลอง รองลงมา คือ พ่อแม่ขอร้อง เป็นร้อยละ 13.6

จากตาราง 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาอยู่ด้วยกันส่วนใหญ่ที่สูบบุหรี่เพราะอยากทดลองสูบบุหรี่ ร้อยละ 45.6 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่บิดามารดาหย่าร้างกันส่วนใหญ่ที่สูบบุหรี่เพราะอยากทดลองสูบบุหรี่เช่นกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่บิดาเสียชีวิตจะสูบบุหรี่เนื่องจากเพื่อนชักชวน ร้อยละ 66.7 และกลุ่มตัวอย่างที่มารดาเสียชีวิต จะสูบบุหรี่เพราะเครียด ร้อยละ 66.7

ตาราง 20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุการสูบบุหรี่และสถานภาพของบิดามารดา

หน่วย: คน(ร้อยละ)

สาเหตุของการสูบบุหรี่	สถานภาพบิดามารดา				
	อยู่ด้วยกัน	หย่าร้างกัน	บิดาเสียชีวิต	มารดาเสียชีวิต	รวม
อยากทดลองสูบบุหรี่	26 (45.6)	29 (55.8)	2 (33.3)	0 (0.0)	57 (48.3)
เพื่อนชวนสูบบุหรี่	11 (19.3)	15 (28.8)	4 (66.7)	1 (33.3)	31 (26.3)
สูบบุหรี่เพื่อเข้าสังคม	16 (28.1)	2 (3.8)	0 (0.0)	0 (0.0)	18 (15.3)
สูบบุหรี่เพราะความเครียด	4 (7.0)	6 (11.5)	0 (0.0)	2 (66.7)	12 (10.2)
รวม	57 (48.3)	52 (44.1)	6 (5.1)	3 (2.5)	118 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุการสูบบุหรี่และเพศ

หน่วย: คน(ร้อยละ)

สาเหตุของการสูบบุหรี่	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
อยากทดลองสูบ	44 (37.3)	13 (11)	57 (48.3)
เพื่อนชวนสูบ	21 (17.8)	10 (8.5)	31 (26.3)
สูบเพื่อเข้าสังคม	15 (12.7)	3 (2.5)	18 (15.3)
สูบเพราะความเครียด	8 (6.8)	4 (3.3)	12 (10.1)
รวม	88 (74.6)	30 (25.4)	118 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรี่ในประเทศและเพศ

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ยี่ห้อบุหรี่ในประเทศ	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
SMS	4 (12.1)	0 (0.0)	4 (12.1)
สายฝน	1 (3.0)	0 (0.0)	1 (3.0)
กรองทิพย์	25 (75.8)	3 (9.1)	28 (84.9)
รวม	30 (90.9)	3 (9.1)	33 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามยี่ห้อของบุหรืต่างประเทศและเพศ

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ยี่ห้อบุหรืต่างประเทศ	เพศ		
	ชาย	หญิง	รวม
Dunhill (Switch)	1 (1.2)	0 (0.0)	1 (1.2)
Esse	2 (2.3)	0 (0.0)	2 (2.3)
LM	28 (32.9)	9 (10.6)	37 (43.5)
Marlboro	20 (23.5)	7 (8.3)	27 (31.8)
Mild Seven	3 (3.5)	7 (8.2)	10 (11.7)
lucky strike	2 (2.4)	0 (0.0)	2 (2.4)
wonder	2 (2.4)	4 (4.7)	6 (7.1)
รวม	58 (68.2)	27 (31.8)	85 (100.0)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 21 ถึง 23 พบว่า สาเหตุของการสูบบุหรืของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่ เพราะอยากทดลองสูบ จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 37.3 และจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 11 ตามลำดับ ยี่ห้อบุหรืในประเทศที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สูบ คือ ยี่ห้อกรองทิพย์ ซึ่งยี่ห้อที่ทั้งเพศชายและเพศหญิงสูบมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.8 และจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1 ตามลำดับ ยี่ห้อบุหรืต่างประเทศที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สูบ ยี่ห้อ LM ซึ่งยี่ห้อที่ทั้งเพศชายและเพศหญิงสูบมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 และจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ตามลำดับ

2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่

ตาราง 24 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐ ในการควบคุมการสูบบุหรี่	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
มาตรการทางด้านราคา					
1. มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต	18 (5)	90 (25)	112 (31.1)	99 (27.5)	41 (11.4)
มาตรการที่ไม่ใช้ราคา					
1. มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	16 (4.4)	82 (22.8)	160 (44.4)	73 (20.3)	29 (8.1)
2. มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่	27 (7.5)	99 (27.5)	154 (42.8)	57 (15.8)	23 (6.4)
3. มาตรการลดและเลิกบุหรี่	13 (3.6)	99 (27.5)	125 (34.7)	86 (23.9)	37 (10.3)
4. มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี	22 (6.1)	74 (20.6)	87 (24.1)	105 (29.2)	72 (20)
5. มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการ และสถานที่สาธารณะ	12 (3.3)	77 (21.4)	97 (26.9)	98 (27.2)	76 (21.2)
6. มาตรการห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม	29 (8.1)	88 (24.4)	116 (32.2)	78 (21.7)	49 (13.6)
7. มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีก และร้านสะดวกซื้อ	35 (9.7)	107 (29.7)	95 (26.4)	72 (20)	51 (14.2)
8. มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา	40 (11.1)	112 (31.1)	94 (26.1)	56 (15.6)	58 (16.1)
9. มาตรการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์	84 (23.3)	133 (36.9)	82 (22.8)	34 (9.4)	27 (7.6)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 24 พบว่า ในภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางด้านราคา ซึ่งใช้มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 และในภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่ไม่ใช้ราคา พบว่าจัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยมาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและมาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ เป็นมาตรการที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเป็นจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 27.2 ตามลำดับ

ตาราง 25 จำนวนและร้อยละของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ กระทรวงสาธารณสุข

หน่วย: คน(ร้อยละ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
1. กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่	15 (4.2)	53 (14.7)	116 (32.2)	108 (30)	68 (18.9)
2. ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม	21 (5.8)	57 (15.8)	123 (34.2)	106 (29.4)	53 (14.8)
3. ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น การขายในเครื่องอัตโนมัติ ขายทางอินเทอร์เน็ต การเร่ขาย	12 (3.3)	58 (16.1)	109 (30.3)	107 (29.7)	74 (20.6)
4. ห้ามแบ่งขายบุหรี่	14 (3.9)	58 (16.1)	110 (30.6)	114 (31.7)	64 (17.7)
5. ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด เช่น สถานศึกษา ศาสนสถาน สถานบริการของรัฐ เป็นต้น	28 (7.8)	97 (26.9)	117 (32.5)	65 (18.1)	53 (14.7)
6. ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่	40 (11.1)	107 (29.7)	121 (33.6)	57 (15.8)	35 (9.8)
7. ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน หรืออุปกรณ์กีฬา	43 (11.9)	123 (34.2)	105 (29.2)	48 (13.3)	41 (11.4)

ตาราง 25 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติ ควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
8. ห้ามบริษัทบุหรี่ปั๊มพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ ใด ๆ บนซองบุหรี่ จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วย จากการสูบบุหรี่ที่มีขนาดร้อยละ 70 ของซองบุหรี่ทั้ง สองด้าน พื้นที่ซองบุหรี่ส่วนที่เหลือของทุกยี่ห้อจะต้อง เป็นสีเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด	30 (8.3)	85 (23.6)	186 (51.7)	37 (10.3)	22 (6.1)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 25 พบว่าในภาพรวมของความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคนยาสูบฉบับใหม่จะสามารถช่วยลดปริมาณการสูบบุหรี่ได้ อยู่ในระดับปานกลาง โดยร่างมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 31.7

ตาราง 26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่และความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิต

หน่วย: คน(ร้อยละ)

	ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิต					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
สูบบุหรี่	4 (1.1)	29 (8.1)	22 (6.1)	52 (14.4)	11 (3.1)	118 (32.8)
ไม่สูบบุหรี่	14 (3.9)	61 (16.9)	90 (25)	47 (13.1)	30 (8.3)	242 (67.2)
รวม	18 (5)	90 (25)	112 (31.1)	99 (27.5)	41 (11.4)	360 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่และความคิดเห็นเกี่ยวกับ
มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่

หน่วย: คน(ร้อยละ)

	ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
สูบบุหรี่	7 (1.9)	29 (8.1)	55 (15.3)	23 (6.4)	4 (1.1)	118 (32.8)
ไม่สูบบุหรี่	20 (5.6)	69 (19.1)	99 (27.5)	34 (9.4)	20 (5.6)	242 (67.2)
รวม	27 (7.5)	98 (27.2)	154 (42.8)	57 (15.8)	24 (6.7)	360 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 26 และ 27 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับมาก จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4 แต่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 25 กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 15.3 และ จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5

จากตาราง 28 และ 29 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีอยู่ในระดับมาก จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 9.8 และจำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 19.4 กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะอยู่ในระดับมาก จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1

ตาราง 28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่และความคิดเห็นเกี่ยวกับ
มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

หน่วย: คน(ร้อยละ)

	ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
สูบบุหรี่	7 (1.9)	20 (5.6)	31 (8.6)	35 (9.8)	25 (6.9)	118 (32.8)
ไม่สูบบุหรี่	15 (4.3)	54 (15)	56 (15.6)	70 (19.4)	47 (13.1)	242 (67.2)
รวม	22 (6.1)	74 (20.6)	87 (24.2)	105 (29.1)	72 (20)	360 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 29 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่และความคิดเห็นเกี่ยวกับ
มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ

หน่วย: คน(ร้อยละ)

	ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
สูบบุหรี่	3 (0.9)	27 (7.5)	22 (6.1)	45 (12.5)	21 (5.8)	118 (32.8)
ไม่สูบบุหรี่	9 (2.5)	50 (13.9)	76 (21.1)	53 (14.7)	54 (15)	242 (67.2)
รวม	12 (3.3)	77 (21.5)	98 (27.2)	98 (27.2)	75 (20.8)	360 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 30 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการสูบบุหรี่และความคิดเห็นเกี่ยวกับร่าง พรบ.เพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขาย บุหรี่

หน่วย: คน(ร้อยละ)

	ความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพรบ.เพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่					
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	รวม
สูบบุหรี่	3 (0.9)	10 (2.8)	19 (5.3)	49 (13.6)	37 (10.2)	118 (32.8)
ไม่สูบบุหรี่	12 (3.3)	43 (11.9)	97 (26.9)	59 (16.5)	31 (8.6)	242 (67.2)
รวม	15 (4.2)	53 (14.7)	116 (32.2)	108 (30)	68 (18.9)	360 (100)

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 30 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพรบ.เพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่อยู่ในระดับมาก จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 31 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรและสังคมและปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยทางประชากรและสังคม และปัจจัยทางเศรษฐกิจ	ค่าไคสแควร์
ปัจจัยทางประชากรและสังคม	
เพศ	22.258**
อายุ	32.618**
ระดับชั้นเรียน	1.689
เกรดเฉลี่ย	0.0145**
ประเภทของโรงเรียน	0.202
ระดับการศึกษาของบิดามารดา	27.069**
อาชีพของบิดา	17.017**
อาชีพของมารดา	7.372
สถานภาพของบิดามารดา	57.708**
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	
รายได้เฉลี่ยของครอบครัว	63.925*

หมายเหตุ: * หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

** หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 31 พบว่า ปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดาและสถานภาพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

ตาราง 32 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่	ค่าไคสแควร์
มาตรการทางด้านราคา	
มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต	27.872**
มาตรการที่ไม่ใช้ราคา	
มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	7.044
มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่	6.072
มาตรการลดและเลิกบุหรี่	23.454**
มาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี	1.580
มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ	13.945*
มาตรการห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม	5.177
มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีก และร้านสะดวกซื้อ	26.365**
มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา	53.503**
มาตรการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์	36.420**

หมายเหตุ: * หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

** หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

ตาราง 33 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่	ค่าไคสแควร์
กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่	42.139**
ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม	11.825*
ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น การขายในเครื่องอัตโนมัติ ขายทางอินเทอร์เน็ต การเช่าขาย	12.212*

ตาราง 33 (ต่อ)

ปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่	ค่าไคสแควร์
ห้ามแบ่งขายบุหรี่	12.959*
ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด เช่น สถานศึกษา ศาสนสถาน สถานบริการของรัฐ เป็นต้น	30.611**
ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่	40.548**
ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุน กิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงการบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน	45.955**
ห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใด ๆ บนซองบุหรี่ จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่	89.307**

หมายเหตุ: * หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05

** หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ที่มา: จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 32 และตาราง 33 พบว่า ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา มาตรการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ที่มี ได้แก่ การกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่ การห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม มาตรการห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่ายและมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่ ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมและการห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใด ๆ บนซองบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) และใช้วิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา (Ordinary Least Square หรือ OLS) ในการประมาณค่าพารามิเตอร์และค่าต่างๆ ทางสถิติ โดยมีผลการวิเคราะห์ตามตาราง ดังนี้

ตาราง 34 ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ t
ค่าคงที่	-17.84678	-1.765419*
ปัจจัยทางประชากรและสังคม		
เพศ	1.649278	1.831460*
อายุ	1.345045	2.094515**
ระดับชั้นเรียน	0.018910	0.027209
เกรดเฉลี่ย	0.183713	0.269654
ประเภทของโรงเรียน	-2.202563	-2.387153**
ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง	-2.642106	-3.280678**
อาชีพของบิดา	0.026321	0.125441
อาชีพของมารดา	0.070035	0.332412
สถานภาพของบิดามารดา	1.148807	2.518824**
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ		
รายได้เฉลี่ยของครอบครัว	-1.40E-06	-0.470840
ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่		
มาตรการที่ไม่ใช้ราคา		
มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต	-0.016345	-0.030733
มาตรการที่ไม่ใช้ราคา		
มาตรการณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่	0.116754	0.177804
มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่	-0.624533	-0.910596
ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่		
มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่	-0.624533	-0.910596
มาตรการลดและเลิกบุหรี่	0.395337	0.746846

ตาราง 34 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ t
ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่		
มาตรการภาพคำเตือนบนซองบุหรี่	-0.624533	-0.910596
มาตรการลดและเลิกบุหรี่	0.395337	0.746846
ห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี	0.734695	1.676046*
ห้ามขายบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ	-0.542507	-1.100003
ห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม	0.228564	0.535817
ห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ	-0.298003	-0.631343
ห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา	0.409694	0.628303
การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์	0.568180	0.818762
ปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่		
กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี	-1.594454	-2.368858*
เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่		
ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขาย	0.630000	1.245669
หรือลดแลกแจกแถม		
ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น	-0.067160	-0.129476
การขายในเครื่องอัตโนมัติ ขายทางอินเทอร์เน็ต การเร่ขาย		
ห้ามแบ่งขายบุหรี่	1.018294	1.717950*
ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด เช่น สถานศึกษา ศาสน	0.141837	0.215162
สถาน สถานบริการของรัฐ เป็นต้น		
ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่	0.081897	0.075689
ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม	0.027319	0.024568
ห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใดๆ	-0.749886	-0.807379
บนซองบุหรี่จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่ที่มีขนาดร้อยละ 70 ของซองบุหรี่ทั้งสองด้าน		
$R^2 = 0.437446$ Adjust $R^2 = 0.260462$ F-statistic = 2.471678 Prob.(F-statistic) = 0.000701 Durbin-Watson stat = 1.819956		

หมายเหตุ: * หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

** หมายถึงมีนัยสำคัญที่ระดับความเชื่อมั่น 95

ที่มา : จากการคำนวณของข้อมูล

จากตาราง 34 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่า R^2 เท่ากับ 0.437446 แสดงว่า ปัจจัยสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 43.74 ส่วนร้อยละ 56.26 เกิดจากปัจจัยอื่นๆที่ไม่ได้นำมาพิจารณา และ Adjusted R^2 เท่ากับ 0.260462 แสดงว่าการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทั้ง 8 ปัจจัย ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 26.04

ทดสอบการเกิดปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา (Autocorrelation) นั้นสามารถใช้ค่า Durbin-Watson ที่คำนวณได้จากสมการ ซึ่งค่า Durbin-Watson เท่ากับ 1.819956 เทียบกับตาราง Durbin-Watson test (Gujarati, 2003) ซึ่งค่าวิกฤตของ D.W. statistic คือ $L_d = 1.528$ และ $U_d = 1.826$ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าที่คำนวณได้ตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐานหลัก ซึ่งแสดงว่าไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์เชิงอนุกรมเวลา (Autocorrelation) และเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่ทำให้เกิดปัญหา Autocorrelation โดยสถิติที่ใช้ในการทดสอบคือ Breusch-Godfrey Lagrange multiplier test (LM test) ดังตารางที่ 35

ตาราง 35 ผลการทดสอบ Serial Correlation LM-Test

Breusch-Godfrey Serial Correlation LM Test			
F-statistic	0.954227	Prob. F(2,87)	0.389103
Obs*R-squared	2.532914	Prob. Chi-Square(2)	0.281828

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 35 พบว่า ค่า Prob. ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.281828 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า Prob. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าที่คำนวณได้ตกอยู่ในช่วงที่ยอมรับสมมติฐานหลัก (Null Hypothesis) แสดงว่าไม่เกิดปัญหา Autocorrelation

จากนั้นทำการตรวจสอบปัญหาความแปรปรวนของค่าคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) ตรวจสอบด้วยวิธีการ White's Heteroscedasticity test ได้ผลตามตารางที่ 36 พบว่า การทดสอบปัญหาความแปรปรวนของตัวแปรความคลาดเคลื่อนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) โดยใช้วิธี White's Test พบว่าค่า Prob. ที่คำนวณได้มีค่าเท่ากับ 0.360682 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า Prob. ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ค่าที่คำนวณได้ตกอยู่ในช่วงที่ยอมรับสมมติฐานหลัก (Null Hypothesis) แสดงว่าสมการถดถอยนี้มีความแปรปรวนของตัวแปรความคลาดเคลื่อนคงที่

ตาราง 36 ค่าสถิติของการตรวจสอบสมการ ด้วยวิธีการ White's Heteroscedasticity test

White Heteroscedasticity Test (No cross term)			
F-statistic	1.093093	Prob. F(53,64)	0.364629
Obs*R-squared	56.06483	Prob. Chi-Square(53)	0.360682

ที่มา : จากการคำนวณ

การตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จาก Correlation Matrix พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทุกตัว มีค่าน้อยกว่า 0.80 แสดงว่า ตัวแปรทุกตัวเป็นอิสระซึ่งกันและกัน หรือไม่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในรูปแบบเชิงเส้น จึงสรุปได้ ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระ Multicollinearity

สรุปการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง จากตาราง 31 พบว่าปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 อายุส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.345045 กล่าวคือเมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว ถ้าอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 1.345045 มวนต่อวัน และในทางกลับกัน ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและสถานภาพของบิดามารดาส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ พบว่ามาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ พบว่าร่างมาตรการกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่และร่างมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย ความสำคัญ และวิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ความสำคัญของการวิจัยของการศึกษาวิจัยนี้จะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่สูบบุหรี่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณอุปสงค์ของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้เยาวชนหนีห่างออกจากการสูบบุหรี่และเป็นแนวทางในการรณรงค์ป้องกันหรือเพิ่มมาตรการควบคุมการสูบบุหรี่ต่อไป

ผู้วิจัยใช้ข้อมูลปฐมภูมิจากแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา โดยจัดโควตาให้เท่ากันระดับชั้นละ 60 คน รวมจำนวน 180 คน และสุ่มนักเรียนแบบโควตาจากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยจัดโควตาให้เท่ากันระดับชั้นละ 60 คน รวมจำนวน 180 คน สรุปสุ่มนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 360 คน และสุ่มเลือกตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการไคสแควร์ (Chi – Square's Test) และการวิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงซ้อนแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ความสำคัญของการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยนี้จะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมของนักเรียนที่สูบบุหรี่ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับ

มัธยมศึกษาตอนปลาย เพศ อายุ สถานภาพของบิดามารดา มาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนหญิงและนักเรียนชายระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประจำปีการศึกษา 2555 ในกรุงเทพมหานคร ในเขตกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษา มีจำนวน 27 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 29,397 คน และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ประเภทสามัญศึกษา มีจำนวน 20 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 12,535 คน สรุปรวมโรงเรียน ทั้งหมด 47 โรงเรียน และจำนวนนักเรียนทั้งหมด 41,932 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage) โดยมีขั้นตอนดังนี้ โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ในเขตกรุงเทพมหานครในซึ่งเป็นเขตที่รอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและบริเวณสยามสแควร์ โดยเป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา จำนวน 180 คน และโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 180 คน และสุ่มนักเรียนแบบโควตา (Quota Sampling) จากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา โดยจัดโควตาให้เท่ากันระดับชั้นละ 60 คน รวมจำนวน 180 คน และสุ่มนักเรียนแบบโควตาจากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยจัดโควตาให้เท่ากันระดับชั้นละ 60 คน รวมจำนวน 180 คน สรุปสุ่มนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 360 คน และสุ่มเลือกตัวอย่างนักเรียน โดยใช้วิธีการแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 180 คน และโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาจำนวน 180 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือสำหรับการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ แบบสอบถามลักษณะปลายเปิดและปลายปิด โดยครอบคลุมประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีลักษณะแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Multiple Choice) และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการณรงค์การไม่สูบบุหรี่ และปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ มีลักษณะแบบระดับความคิดเห็น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ดังนี้

1.1 หนังสือพิมพ์ วารสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ

1.2 ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต

1.3 หนังสือทางวิชาการ บทความ สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ และรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 ชุด โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามจำนวน 360 ชุด โดยผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้น ใช้ถามกลุ่มนักเรียนทั้งที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ จำนวน 360 คน ผู้วิจัยใช้สถานที่ในการสุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นที่ที่รอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิและบริเวณสยามสแควร์ ได้แก่ เขตราชเทวี เขตปทุมวัน เขตดุสิต เขตดินแดง เขตห้วยขวาง เขตวัฒนา เขตคลองเตย เขตพญาไท เขตสาทร เขตบางรัก เขตสัมพันธวงศ์ เป็นต้น และระยะเวลาในการเก็บข้อมูลในวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2555 ถึง 30 พฤศจิกายน พ.ศ.2555 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) จะทำให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ในการศึกษา และนำมาประกอบคำอธิบายผลการวิจัย

2.3 นำข้อมูลฉบับที่มีคำตอบครบถ้วนสมบูรณ์มาทำการลงรหัส

การจัดกระทำข้อมูล

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้กลับมา แยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกไป เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. การลงรหัส (Coding) โดยการนำแบบสอบถามแต่ละชุดมาลงรหัสของคำตอบแต่ละข้อเพื่อแปลงข้อมูลที่เก็บได้เป็นรหัส นำไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

3. ประมวลผล (Processing) ผู้วิจัยจะนำแบบสอบถามฉบับที่ลงรหัสเรียบร้อยแล้วมาลงบันทึกลงในคอมพิวเตอร์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยโปรแกรม SPSS (Statistics Package for the Social Sciences) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลพรรณนาและทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษานี้จะทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้วิธีการไคสแควร์ (Chi – Square's Test) และการ

วิเคราะห์หาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

จากการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีอายุ 18 ปี และมีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51 – 3.00 พบว่านักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีความแตกต่างระหว่างจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ไม่แตกต่างกันมากนัก อาชีพของบิดาและมารดาของกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัวพบว่าทั้งกลุ่มตัวอย่างที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพรับราชการ มีจำนวนผู้สูบบุหรี่น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่บิดาและมารดาประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว สถานภาพของบิดา มารดาของกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ ส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน รองลงมาคือบิดาและมารดาหย่าร้าง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มสูบบุหรี่มาตั้งแต่ก่อนอายุ 16 ปี โดยเฉพาะอายุ 15 ปีที่นักเรียนจะเริ่มสูบบุหรี่กันมาก ส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่สูบบุหรี่จนถึงปัจจุบันไม่เกิน 1 สาเหตุของการสูบบุหรี่ครั้งแรกของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เนื่องจากอยากทดลองสูบ รองลงมาคือเพื่อนชักชวนสูบ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ต่างประเทศและนิยมสูบบุหรี่ยี่ห้อ LM พบว่ายี่ห้อบุหรี่ในประเทศที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่สูบคือ ยี่ห้อกรองทิพย์ ซึ่งยี่ห้อที่ขายและเพศหญิงสูบมากที่สุด อาจมีสาเหตุมาจากนักเรียนยังไม่สามารถทำงานหารายได้ด้วยตนเอง จึงต้องแบ่งเงินจากผู้ปกครองให้มาซื้อบุหรี่ ซึ่งบุหรี่ยี่ห้อกรองทิพย์ราคาต่ำกว่ายี่ห้ออื่น นักเรียนจึงเลือกยี่ห้อนี้มากที่สุด นิยมสูบบุหรี่วันละมากกว่า 3 บาทและไม่เกิน 6 บาทและ ส่วนใหญ่สูบบุหรี่ 5 – 10 มวนต่อวัน กลุ่มตัวอย่างนิยมซื้อบุหรี่ที่ร้านขายของชำคิดมากที่สุด และ รองลงมา คือ ฝากซื้อกับผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปี กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ในประเทศส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองน้อยกว่า 50,000 บาท และกลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ต่างประเทศส่วนใหญ่ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ปกครองอยู่ระหว่าง 50,000 ถึง 100,000 บาท แสดงว่าพฤติกรรมการเลือกประเภทของบุหรี่อาจขึ้นอยู่กับรายได้ที่ได้มาจากผู้ปกครอง เช่น ถ้ามีรายได้มากก็สูบบุหรี่ยี่ห้อต่างประเทศซึ่งมีราคาสูงกว่า เป็นต้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พยายามลดการสูบบุหรี่ พยายามลดการสูบบุหรี่ด้วยตัวเองมากที่สุด ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้ไม่สามารถเลิกบุหรี่ได้

2. สรุปพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่อยู่ในระดับมาก โดยความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางด้านราคา ซึ่งใช้มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าถ้ามีการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิต จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของตนเองได้เพียงในระดับปานกลาง ภาพรวมของความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการที่ไม่ใช่ราคา พบว่าจัดอยู่ในระดับปานกลาง โดยมาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีและมาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะเป็นมาตรการที่มีระดับ

ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก แสดงว่าผู้ขายอาจเกรงกลัวต่อกฎหมายที่ลงโทษผู้ขายที่ฝ่าฝืนขาย บุหรี่ให้กับผู้ที่มิอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำให้นักเรียนหาซื้อบุหรี่ได้ยากขึ้น ภาพรวมของความคิดเห็นต่อ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ว่าสามารถช่วยลดปริมาณการสูบบุหรี่ได้ อยู่ใน ระดับปานกลาง โดยร่างมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก กลุ่ม ตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับ มาก แต่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการปรับขึ้นราคาภาษี สรรพสามิตอยู่ในระดับปานกลาง กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่และไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับมาตรการภาษาคำเตือนบนซองบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง โดยนักเรียนให้เหตุผลว่าเกิดจาก ความเคยชินหรือความเมินเฉยต่อรูปบนซองบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มีความคิดเห็น เกี่ยวกับมาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะอยู่ในระดับมาก แสดงว่าเมื่อ มีกฎหมายห้ามต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมาย และเป็นการเคารพสิทธิของผู้อื่นที่อยู่ในบริเวณ สาธารณะนั้น ทำให้ลดการสูบบุหรี่ลงได้ เพราะมีสถานที่สูบบุหรี่น้อยลง กลุ่มตัวอย่างที่สูบบุหรี่ส่วน ใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่อยู่ในระดับมาก และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สูบบุหรี่ส่วนใหญ่มี ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

3. สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา ตอนปลาย ปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ระดับการศึกษาของบิดา มารดา อาชีพของบิดาและสถานภาพของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่ม ตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ รายได้ เฉลี่ยของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่อย่างของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ ได้แก่ มาตรการ ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 และมาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มาตรการห้าม ขายบุหรี่ในสถานศึกษา มาตรการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับการสูบ บุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01 และปัจจัยด้านร่าง พระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ที่มี ได้แก่ การกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขาย บุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่ การห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม มาตรการห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ ง่ายและมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อ บุหรี่ ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคมและการห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้า

หรือโลโก้ใด ๆ บนซองบุหรี่ มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

4. สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 อายุส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 มีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ 1.345045 กล่าวคือ เมื่อกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่แล้ว ถ้าอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี จะทำให้ปริมาณการสูบบุหรี่เพิ่มขึ้น 1.345045 มวนต่อวัน และในทางกลับกัน ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและสถานภาพของบิดามารดาส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ พบว่ามาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 และปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ พบว่าร่างมาตรการกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่และร่างมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90

อภิปรายผลจากการวิจัย

จากผลการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าปัจจัยทางประชากรและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มี เพศ อายุ เกรดเฉลี่ย ระดับการศึกษาของบิดามารดาและสถานภาพของบิดามารดา และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยของครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของอนงค์ คำชู. (อนงค์ คำชู. 2540: 2) กล่าวว่าสถานภาพการสมรสของบิดามารดามีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่ของนักเรียน

ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต มาตรการลดและเลิกบุหรี่ ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ ห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ ห้ามขายในสถานศึกษาและรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์ สอดคล้องกับงานวิจัยของเดลีเยนา (Deliana Kostova. 2010: 6) ได้ศึกษาเรื่องราคาและความต้องการบุหรี่พบว่า การตอบสนองต่อราคาของการสูบบุหรี่ในหมู่เยาวชนในประเทศกำลังพัฒนาจะสูง

ปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ทุกมาตรการมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงให้เห็นถึงร่างพระราชบัญญัติที่ร่างออกมามีความเหมาะสมในการควบคุมการสูบบุหรี่สำหรับเยาวชน

จากผลการวิจัย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า

ปัจจัยทางประชากรและสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ เกรด ระดับการศึกษาของบิดามารดา อาชีพของบิดา สถานภาพของบิดามารดา

ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐ ในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต มาตรการลดและเลิกบุหรี่ มาตรการห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ มาตรการห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษาและมาตรการการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์ และมาตรการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการและสถานที่สาธารณะ ตรงกับการศึกษาของลิซ่า (Lisa Powell, 2005: 8) พบว่า มาตรการหรือการรณรงค์ทางสังคมเกี่ยวกับการไม่สูบบุหรี่จะช่วยควบคุมและลดการสูบบุหรี่ของเยาวชนลงได้

ปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปีเป็น 20 ปีและห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่ ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรบกวนต่อสังคม ห้ามแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่และการห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใด ๆ บนซองของบุหรี่ การห้ามลดราคายาสูบเพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย ห้ามแบ่งขายบุหรี่ ห้ามแสดงชื่อหรือเครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าปัจจัยทางประชากรและสังคม ได้แก่ เพศ อายุ ประเภทของโรงเรียน ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและสถานภาพของบิดามารดา สอดคล้องกับการศึกษาของจิรพรรณ สุดลาภา (จิรพรรณ สุดลาภา, 2550 : 63) พบว่าเมื่ออายุเพิ่มขึ้น จะทำให้ผู้สูบบุหรี่สูบบุหรี่เพิ่มขึ้น

ปัจจัยด้านมาตรการของรัฐในการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ พบว่ามาตรการห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปีส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยด้านร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ พบว่าร่างมาตรการการกำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปีขายบุหรี่และร่างมาตรการห้ามแบ่งขายบุหรี่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากบุหรี่เป็นสินค้าที่มีลักษณะเสพติด (addicted goods) มาตรการทางด้านราคา อาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร ซึ่งตรงกับผลการวิจัยที่พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการควบคุมการสูบบุหรี่ของรัฐในการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิตอยู่ในระดับปานกลาง และมาตรการนี้ยังไม่ส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างด้วย เมื่อเปรียบเทียบมาตรการที่ใช้การรณรงค์กับมาตรการที่มีบทลงโทษถ้าฝ่าฝืน จะพบว่ามาตรการที่มีบทลงโทษจะมีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และมีผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่มากกว่ามาตรการที่ใช้การรณรงค์ และจากการสำรวจที่พบว่า สถานภาพของบิดามารดาหย่าร้างกันเป็นอันดับสองและมีสาเหตุที่พยายามลดการสูบบุหรี่ด้วยตนเองมากกว่า

สาเหตุที่พ่อแม่ซื้อร้อง แสดงให้เห็นว่าปัญหาสังคมทางด้านครอบครัวมีส่วนสำคัญในการกระตุ้นการสูบบุหรี่ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชน ซึ่งอยู่ในวัยอยากลองตรงกับการสำรวจที่พบว่าสาเหตุที่สูบบุหรี่ครั้งแรก คือ การอยากทดลองสูบบุหรี่ พิจารณาที่เพศของผู้สูบบุหรี่พบว่าสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิงที่สูบบุหรี่มีความแตกต่างกันน้อยลง เมื่อเทียบกับในอดีต แสดงให้เห็นถึงปัญหาการสูบบุหรี่ของเพศหญิงที่มากขึ้นเรื่อย ๆ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยนำไปสู่การเสนอแนะ ดังนี้

1. การสูบบุหรี่ของเพศหญิงที่เพิ่มขึ้นและเพศส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แสดงให้เห็นถึงปัญหาการสูบบุหรี่ของเยาวชนที่เป็นเพศหญิง ภาครัฐจึงควรหามาตรการที่สามารถป้องกันควบคุมการสูบบุหรี่ของเพศหญิง
2. อายุส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นั่นคือเมื่ออายุมากขึ้น จะส่งผลให้สูบบุหรี่ในปริมาณที่มากขึ้น ดังนั้นถ้าภาครัฐมีการกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนเริ่มสูบบุหรี่ จะเป็นการลดปริมาณการสูบบุหรี่ในอนาคตลงได้
3. สถานภาพของบิดามารดาส่งผลต่อปริมาณการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสังคม การหย่าร้าง ปัญหาครอบครัว ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เยาวชนหันไปพึ่งพาการสูบบุหรี่มากขึ้น เราจึงควรนำตระหนักถึงปัญหาครอบครัวที่ส่งผลทำให้ปัญหาสังคม ซึ่งมีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในสังคมไทย
4. บุหรี่เป็นสินค้าที่มีลักษณะเสพติด มาตรการทางด้านราคาอาจไม่ได้ผลเท่าที่ควร ภาครัฐจึงควรศึกษาหามาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการป้องกันและควบคุมการสูบบุหรี่ของเยาวชน
5. จากผลการศึกษาพบว่ามาตรการที่มีบทลงโทษจะมีประสิทธิภาพมากกว่ามาตรการที่ใช้การณรงค์ ดังนั้นจึงควรใช้มาตรการที่มีการกำหนดบทลงโทษเมื่อทั้งผู้ขายและผู้ซื้อฝ่าฝืน ซึ่งจะส่งผลให้สามารถป้องกันและลดการสูบบุหรี่ของเยาวชนได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้เพศหญิงมีการเริ่มสูบบุหรี่เพิ่มมากขึ้น
2. ควรศึกษาถึงปัญหาของครอบครัวว่าส่งผลกระทบการสูบบุหรี่ของเยาวชนมากน้อยเพียงไร
3. ควรศึกษาเพื่อหามาตรการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพิ่มเติมในการป้องกันและควบคุมการสูบบุหรี่ของเยาวชน

บรรณานุกรม

- เกษมา สุขสวนนท์. (2540). พฤติกรรมสุขภาพเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิค
กลุ่มอาชีวศึกษาภาคกลาง สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิรวรรณ สุตลาภา. (2549). ปัจจัยที่กำหนดอุปสงค์ของการสูบบุหรี่ของนักศึกษา.
วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
ถ่ายเอกสาร.
- ชูชัย ศุภวงศ์. (2542). วิวัฒนาการของการควบคุมการบริโภคยาสูบในเมืองไทย. นนทบุรี:
สำนักพิมพ์ฟ้าไทยเพรส.
- ธิดิ รัตนโชติ. วิทยุรณห์ญิงกับการสูบบุหรี่: ศึกษาเฉพาะนักเรียนหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สม.ม. (สังคมวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นุกูล ร่วมสุข. (2547). พฤติกรรมการสูบบุหรี่และสุราของคนไทย. วิทยานิพนธ์ ศ.ม.
(เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- นราทิพย์ ชุตินวงศ์. (2539). เศรษฐศาสตร์การจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- บุปผา ม้วยแก้ว. (2542). พฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะ ทองบาง. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชายระดับชั้น
มัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอดู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร
จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข.
- ประกิต วาที่สาธกกิจ. (2549). ข้อมูลสำคัญเรื่องบุหรี่กับเยาวชน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิรณรงค์เพื่อ
การไม่สูบบุหรี่.
- ปรีชาพร ชูเอียด; และนรลัษณ์ เอื้อกิจ. (2549). ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของ
นักศึกษาวิทยาลัยสังกัดกรมอาชีวศึกษาในเขตภาคใต้ตอนบนประเทศไทย. *ควบคุม
ยาสูบ*. 1(2): 43-53.
- พจนารถ วัชรพิมลมาศ. (2535). การศึกษาความรู้ทัศนคติและพฤติกรรมของผู้สูบบุหรี่ต่อ
ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร: ศึกษาเฉพาะผู้สูบบุหรี่เพศชาย ณ ศูนย์การค้าในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- พรรณราย เจริญชาติรี; ลักษณะ เต็มศิริกุลชัย; และมณฑา เก่งการพาณิชย์. (2549).
ผลของภาพคำเตือนบนซองบุหรี่ต่อการรับรู้และความตั้งใจในการสูบบุหรี่ของประชาชน
อายุ 15 ปีขึ้นไป จังหวัดนครศรีธรรมราช. *ควมคุมยาสูบ*. 1(1): 36-46.
- ลักษณะ เต็มศิริกุลชัย. (2550). บทบาทการควบคุมยาสูบของประเทศไทยในเวทีโลก. *ควมคุม
ยาสูบ*. 1(1): 70-75.
- วรพจน์ ติรการณ. (2537). พฤติกรรมการบริโภคบุหรี่ของคนไทย ข้อสังเกตด้านรายได้ของรัฐจ
อุตสาหกรรมบุหรี่และผลกระทบจากนโยบายการเปิดตลาดบุหรี่เสรี. *วิทยานิพนธ์ ศ.ม.
(เศรษฐศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชาติดา ตั้งทางธรรม. (2540). เศรษฐศาสตร์การเมืองเรื่องบุหรี่. *การวิจัยระบบสาธารณสุข*.
5(3): 190-203.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2549). สถิติสำคัญเกี่ยวกับการสูบบุหรี่ของคนไทย วิเคราะห์และ
ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สุรางค์รัตน์ ไชยสถิตย์. (2540). อุปสงค์ของการบริโภคบุหรี่ของไทย กรณีศึกษาโรงงานยาสูบ
กระทรวงการคลัง. *วิทยานิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา พงศ์พัฒนานุกุล. (2547). การวิเคราะห์อุปสงค์ของคนงาน. *วิทยานิพนธ์ ศ.ม
(เศรษฐศาสตร์)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉราวรรณ สร้อยทอง. (2542). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในกลุ่มวัยรุ่น.
วิทยานิพนธ์ วท.ม. (วิทยาการระบาด). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
ถ่ายเอกสาร.
- อนงค์ คำชู. (2540). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสูบบุหรี่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ถึงปีที่ 6 โรงเรียนบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. *วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะ
แนว)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Chaloupka, Frank J. (1990, February 5). Man woman and addiction : the case of cigarette
smokind. *National Bureau of Economic Research*. 11: 26.
- Chaloupka, Frank J; & Grossman, Michael. (1996, September 11). Price Tobacco Control
Policies and Youth Smoking. *National Bureau of Economic Research*. 21: 22-25.
- Chen, Yuyu; & Xing, Weibo. (2011, January 21). Quantity Quality and regional Price
variation of Cigarettes. *China Economic Review*. 22: 229-231.
- Hsieh, Chee-Ruey. (1996, October 15). Smoking, health knowledge and anti-smoking
campaigns: An empirical study in Taiwan. *Journal of Health Economics*.
15: 98-103.

- Kenkel, Don; et al. (2007, November 2). Cigarette taxes and the transition from youth to adult smoking: Smoking initiation cessation and participation. *Journal of Health Economics*. 24(67): 292-297.
- Kostova, Deliana; et al. (2010, February 11). Price and Cigarette Demand : Evidence from Youth Tobacco use in Developing Countries. National Bureau of Economic Research. (1578): 12-13.
- Lance, Peter; et al. (2003, September 1). Is cigarette smoking in poorer nations highly sensitive to price? Evidence from Russia and China. *Journal of Health Economics*. 23 (118):173-189.
- Ling, Pamela; et al. (2008, March 3). Young Adult Smoking Behavior. *American Journal of Preventive Medicine*. 36(5): 389-392.
- Powell, Lisa; et al. (2005, February 1). The importance of peer effects, cigarette prices and tobacco control policies for youth smoking behavior. *Journal of Health Economics*. 24(1016): 959-96.
- Sander, William. (1994, March 29). Schooling and Smoking. *Journal of Economics*. 14(885): 23-33.
- Sherry, Emery; et al. (2001, October 31). Does cigarette price influence adolescent experimentation? sensitive to price?. *Journal of Health Economics*. 20(101):263-268
- Deliana, Kostova; et al. (2010, February 11). Price and Cigarette Demand : Evidence from Youth Tobacco use in Developing Countries. National Bureau of Economic Research. (1578): 12-13.
- Hsieh, Chee-Ruey; et al. (1996, October 15). Smoking health knowledge and anti-smoking campaigns: An empirical study in Taiwan. *Journal of Health Economics*. 15(885): 87-104.
- O'Hegarty, Michelle; et al. (2006, June 1). Reactions of Young Adult Smokers to Warning Labels on Cigarette Packages. *American Journal of Preventive Medicine*. 30(6): 3-7.

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

คำชี้แจง

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสูบบุหรี่และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของนางดลหทัย ลิ้มทักษิณกุล คณะเศรษฐศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์การจัดการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านให้ข้อมูลและความคิดเห็นตามสภาพที่เป็นจริง โดยข้อมูลรายละเอียดต่างๆจะถูกนำไปใช้ในเชิงวิชาการเท่านั้น ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านกรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

กรุณาเขียนคำตอบลงในช่องว่าง และขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () และตอบคำถามตามความจริง

ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของนักเรียน

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
2. อายุ ปี
3. ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ที่โรงเรียน
4. ระดับชั้น () 1. ม.4 () 2. ม.5 () 3. ม.6
5. เกรดเฉลี่ย.....
6. โรงเรียนท่านเป็นโรงเรียนประเภทใด
() 1. รัฐบาล () 2. เอกชน
7. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
() 1. ต่ำกว่า ม.ต้น () 2. ม.ต้น () 3. ม.ปลาย / ปวช.
() 4. อนุปริญญา / ปวส. () 5. ปริญญาตรีหรือสูงกว่า
8. อาชีพของบิดามารดาของท่าน
8.1 บิดา
() 1. รับราชการ () 2. รัฐวิสาหกิจ
() 3. พนักงานเอกชน () 4. เกษตรกรรม
() 5. รับจ้างทั่วไป () 6. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
() 7. อื่นๆโปรดระบุ.....

8.2 มารดา

- () 1. รับราชการ () 2. รัฐวิสาหกิจ
 () 3. พนักงานเอกชน () 4. เกษตรกรรม
 () 5. รับจ้างทั่วไป () 6. ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว
 () 7. อื่นๆโปรดระบุ.....

9. รายได้เฉลี่ยของครอบครัวประมาณ.....บาท / เดือน

10. สถานภาพของบิดามารดา

- () 1. อยู่ด้วยกัน () 2. หย่าร้างกัน
 () 3. บิดาและมารดาเสียชีวิต () 4. บิดาเสียชีวิต
 () 5. มารดาเสียชีวิต

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสูบบุหรี่ของนักเรียน

11. การสูบบุหรี่ของคนในครอบครัว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. พ่อสูบบุหรี่ () 2. แม่สูบบุหรี่
 () 3. พี่ชายหรือพี่สาวสูบบุหรี่ () 4. น้องชายหรือน้องสาวสูบบุหรี่
 () 7.ญาติสูบบุหรี่ () 8. ไม่มีคนสูบบุหรี่เลย
 () 9. อื่นๆโปรดระบุ.....

12. เพื่อนของท่านสูบบุหรี่หรือไม่

- () 1. สูบบุหรี่ทุกคน () 2. สูบบุหรี่บางคน
 () 3. มีคนเคยสูบบุหรี่ แต่เลิกแล้ว () 4. ไม่มีคนสูบบุหรี่เลย
 () 5. อื่นๆโปรดระบุ.....

13. คุณสูบบุหรี่หรือไม่

- () 1. สูบบุหรี่ ทำต่อข้อ 14 () 2. ไม่สูบบุหรี่ ทำต่อข้อ 32

สำหรับผู้ที่สูบบุหรี่

14. คุณเริ่มสูบบุหรี่เมื่ออายุ ปี

15. ระยะเวลาทั้งหมดตั้งแต่เริ่มสูบถึงปัจจุบันเป็นจำนวน..... ปีเดือน

16. สาเหตุที่คุณสูบบุหรี่ครั้งแรก
- () 1. อยากทดลองสูบ () 2. เพื่อนชวนสูบ
- () 3. สูบเพื่อเข้าสังคม () 4. สูบตามผู้ใหญ่
- () 5. สูบเพราะความเครียด () 6. ตามกระแสของสื่อโฆษณา
- () 7. อื่นๆ โปรดระบุ.....
17. บุหรี่มวนแรกท่านได้มาจากผู้ใด.....
18. การสูบบุหรี่ครั้งแรกแล้วท่านรู้สึกอย่างไร.....
19. ทำไมท่านจึงสูบบุหรี่ต่อมาจนถึงปัจจุบัน.....
20. ปัจจุบันท่านซื้อบุหรี่จากสถานที่ใด
- () 1. ร้านขายของชำ () 2. ร้านสะดวกซื้อ
- () 3. ฝากซื้อกับผู้ที่มีอายุเกิน 18 ปี () 4. ซื้อผ่านอินเทอร์เน็ต
- () 5. อื่นๆ.....
21. ผู้ปกครองได้มีการตักเตือนเรื่องการสูบบุหรี่ของท่านหรือไม่
- () 1. มีการตักเตือน () 2. ไม่มีการตักเตือน
- () 3. ไม่ทราบว่าคุณสูบบุหรี่
22. ประเภทของบุหรี่ที่ท่านสูบ
- () 1. บุหรี่ที่ผลิตในประเทศ โปรดระบุยี่ห้อบุหรี่.....
- () 2. บุหรี่ที่นำเข้าจากต่างประเทศ โปรดระบุยี่ห้อบุหรี่.....
23. ราคาบุหรี่ที่ท่านสูบ บาทต่อมวน
24. จำนวนบุหรี่ที่ท่านสูบ มวนต่อวัน
25. ท่านคิดจะเลิกสูบบุหรี่หรือไม่
- () 1. คิดที่จะเลิก เพราะ.....
- () 2. ไม่คิดที่จะเลิก เพราะ.....
26. ในปัจจุบันท่านต้องการเลิกสูบบุหรี่หรือไม่
- () 1. ต้องการ เพราะ.....
- () 2. ไม่ต้องการ เพราะ.....
27. ท่านเคยเลิกสูบบุหรี่หรือไม่
- () 1. เคย เพราะ..... ระยะเวลาที่เลิก
- กลับมาสูบอีกครั้ง เพราะ
- () 2. ไม่เคย เพราะ..... ระยะเวลาที่เลิก

28. ท่านพยายามจะลดการสูบบุหรี่ลดลงหรือไม่

- () 1. พยายามที่จะลด เพราะ.....
 () 2. ไม่พยายามที่จะลด เพราะ.....
 () 3. พยายามที่จะลด แต่ไม่สำเร็จเพราะ.....

29. สาเหตุที่ท่านพยายามลดและเลิกการสูบบุหรี่ เพราะ

- () 1. พ่อแม่ขอร้อง () 2. เพื่อนขอร้อง
 () 3. เลิกด้วยตนเอง () 4. เป็นโรคแล้วแพทย์แนะนำ
 () 5. คนรอบข้างไม่ยอมรับ () 6. ญาติขอร้อง
 () 7. แฟนขอร้อง () 8. รู้สึกว่าร่างกายไม่แข็งแรง
 () 9. กลัวที่จะเกิดโรคที่มาจากการสูบบุหรี่ () 10. ปฏิบัติตามการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่

สำหรับผู้สูบบุหรี่ในประเทศ

30. ท่านคิดว่าการขึ้นราคามูลค่าบุหรี่ในต่างประเทศ ทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงหรือไม่

- () 30.1 ไม่เปลี่ยนแปลงยังสูบเท่าเดิม
 () 30.2 เปลี่ยนแปลง โดย
 () 30.2.1. สูบน้อยลง จำนวน () 30.2.2. เลิกสูบบุหรี่
 () 30.3.3. อื่นๆ.....

สำหรับผู้สูบบุหรี่ต่างประเทศ

31. ท่านคิดว่าการขึ้นราคามูลค่าบุหรี่ในต่างประเทศ ทำให้พฤติกรรมการสูบบุหรี่เปลี่ยนแปลงหรือไม่

- () 31.1 ไม่เปลี่ยนแปลงยังสูบเท่าเดิม
 () 31.2 เปลี่ยนแปลง โดย
 () 31.2.1. สูบน้อยลง จำนวน () 31.2.2. เลิกสูบบุหรี่
 () 31.2.3. อื่นๆ.....

ทำต่อข้อ 33

สำหรับผู้ที่ไม่สูบบุหรี่

32. ท่านไม่สูบบุหรี่เนื่องจาก

- () 1. กลัวที่จะเกิดโรคที่มาจากการสูบบุหรี่ () 2. คนรอบข้างไม่ยอมรับ
 () 3. กลัวพ่อแม่เสียใจ () 4. ปฏิบัติตามการรณรงค์ไม่สูบบุหรี่
 () 5. อื่นๆ.....

ทำต่อข้อ 33

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมาตรการของรัฐในการควบคุมการสูบบุหรี่ และปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณของการสูบบุหรี่ของนักเรียน

33. ในแต่ละมาตรการของรัฐในปัจจุบัน มีผลช่วยลดปริมาณการสูบบุหรี่อยู่ในระดับใด

มาตรการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
มาตรการทางด้านราคา					
() 1. มาตรการปรับขึ้นภาษีสรรพสามิต					
มาตรการที่ไม่ใช้ราคา					
() 1. มาตรการรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่					
() 2. มาตรการกำหนดค่าเตือนบนซองบุหรี่					
() 3. มาตรการลดและเลิกบุหรี่					
() 4. ห้ามขายบุหรี่ให้กับผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี					
() 5. ห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่ราชการ และสถานที่สาธารณะ					
() 6. ห้ามโฆษณาบุหรี่ทั้งทางตรงและทางอ้อม					
() 7. ห้ามตั้งตู้โชว์บุหรี่ที่ร้านค้าปลีกและร้านสะดวกซื้อ					
() 8. ห้ามขายบุหรี่ในสถานศึกษา					
() 9. การรณรงค์ไม่สูบบุหรี่ผ่านสื่อโทรทัศน์					

34. ท่านคิดว่าตามร้านค้าต่างๆมีความเคร่งครัดในการขายบุหรี่หรือไม่

() 1. ไม่เคร่งครัด เพราะ.....

() 2. เคร่งครัด เพราะ.....

35. ท่านคิดว่ามาตรการของรัฐเกี่ยวกับการควบคุมการสูบบุหรี่ในปัจจุบันได้ผลเพียงไร

() 1. ได้ผลน้อย

() 2. ปานกลาง

() 3. ได้ผลมาก

36. จากกระทรวงสาธารณสุขร่างพระราชบัญญัติควบคุมผู้บริโภคยาสูบฉบับใหม่ ท่านคิดว่าในแต่ละร่างพรบ.ที่จะช่วยลดปริมาณสูบบุหรี่อยู่ในระดับใด

มาตรการ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
() 1. กำหนดเพิ่มอายุขั้นต่ำในการห้ามขายบุหรี่จาก 18 ปี เป็น 20 ปี และห้ามบุคคลต่ำกว่า 18 ปี ขายบุหรี่					
() 2. ห้ามลดราคาบุหรี่เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการขายหรือลดแลกแจกแถม					
() 3. ห้ามขายลักษณะต่างๆที่เยาวชนจะเข้าถึงได้ง่าย เช่น การขายในเครื่องอัตโนมัติ ขายทางอินเทอร์เน็ต การเช่าขาย					
() 4. ห้ามแบ่งขายบุหรี่					
() 5.ห้ามขายในสถานที่ที่กำหนด เช่น สถานศึกษา ศาสนสถาน สถานบริการของรัฐ เป็นต้น					
() 6. ห้ามแสดงชื่อ เครื่องหมายของยี่ห้อบุหรี่					
() 7. ห้ามบริษัทบุหรี่ทำกิจกรรมรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ การสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการบริจาคสิ่งของ อุปกรณ์การเรียน หรืออุปกรณ์กีฬา					
() 8. ห้ามบริษัทบุหรี่พิมพ์เครื่องหมายการค้าหรือโลโก้ใดๆบนซองบุหรี่ จะต้องพิมพ์ภาพคำเตือนผู้ที่เจ็บป่วยจากการสูบบุหรี่ที่มีขนาดร้อยละ 70 ของซองบุหรี่ทั้งสองด้าน พื้นที่ซองบุหรี่ส่วนที่เหลือของทุกยี่ห้อจะต้องเป็นสีเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด					

ข้อ 37 สำหรับผู้ที่สูบบุหรี่

37. มาตรการของรัฐเกี่ยวกับการควบคุมการสูบบุหรี่ส่งผลให้คุณสามารถลดหรือเลิกการสูบบุหรี่ลงได้หรือไม่

() 1. ลดหรือเลิกการสูบบุหรี่ได้

() 2. ลดหรือเลิกการสูบบุหรี่ไม่ได้

38. ถ้าท่านสามารถเสนอมาตรการณรงค์ไม่สูบบุหรี่ได้ ท่านคิดว่ามาตรการของรัฐแบบใดที่ทำให้ลดและเลิกสูบบุหรี่ได้

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ สกุล นางดลหทัย ลิ้มทักษิณกุล
 วันเดือนปีเกิด 19 กันยายน 2526
 สถานที่เกิด จังหวัดกรุงเทพมหานคร
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 24/27 อาคารยูทีไอท์แอทจตุจักรสเตชั่น อาคารบี ถ.พหลโยธิน
 แขวงจอมพล เขตจตุจักร จ.กรุงเทพมหานคร 10900

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2543 มัธยมศึกษาตอนปลาย
 จากโรงเรียนสายปัญญาในพระบรมราชินูปถัมภ์
 พ.ศ.2547 การศึกษามัธยมศึกษา(กศบ.)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 พ.ศ.2556 เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์การจัดการ)
 จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ